

2013 METŲ AUDITO RINKOS APŽVALGA

2014 m. birželio 20 d.
Vilnius

TURINYS

1. BENDRA INFORMACIJA.....	3
2. INFORMACIJA APIE AUDITORIUS	4
3. INFORMACIJA APIE AUDITORIAUS PADĖJĖJUS	9
4. INFORMACIJA APIE AUDITO ĮMONES	11
5. INFORMACIJA APIE ATLIKTUS AUDITUS IR PAREIKŠTAS AUDITORIŲ NUOMONES APIE FINANSINES ATASKAITAS	16
6. INFORMACIJA APIE AUDITO ĮMONIŲ PAJAMAS IR AUDITUI SKIRIAMUS IŠTEKLIUS	22
7. INFORMACIJA APIE ATLIKTO AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMĄ.....	26

1. BENDRA INFORMACIJA

Lietuvos auditorių rūmai (toliau – LAR) yra viešasis juridinis asmuo, vienijantis atestuotus auditorius (toliau – auditorius) ir įgyvendinantis auditorių profesinę savivaldą. Pagrindinės LAR funkcijos numatytos Lietuvos Respublikos audito įstatyme (toliau – Audito įstatymas), kuris įgyvendina Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius auditorių ir audito įmonių veiklą bei jos viešąją priežiūrą. LAR, vadovaudamiesi Audito įstatymo nuostatomis, vykdo šias funkcijas:

- prižiūri auditorių, auditoriaus padėjėjų ir audito įmonių veiklą;
- tvarko auditorių, audito įmonių ir auditoriaus padėjėjų sąrašus;
- išduoda auditorių ir audito įmonių pažymėjimus;
- kartu su Audito ir apskaitos tarnyba įgyvendina auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės užtikrinimą, organizuoja atlikto audito kokybės peržiūras, teisės aktų nustatyta tvarka priima sprendimus tvirtinti atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitas, gavus Audito ir apskaitos tarnybos įvertinimą dėl LAR siūlomų sprendimų, skiria drausmines nuobaudas ir (arba) privalomus vykdyti nurodymus;
 - organizuoja kvalifikacinius auditoriaus egzaminus;
 - organizuoja ir koordinuoja auditorių profesinės kvalifikacijos kėlimo kursus, auditoriaus padėjėjų mokymus;
 - nustato reikalavimus auditorių kvalifikacijos kėlimo kursų turiniui;
 - koordinuoja auditoriaus padėjėjų praktikos atlikimą;
 - verčia tarptautinius audito standartus, Tarptautinį kokybės kontrolės standartą, Buhalterių profesionalų etikos kodeksą ir juos skelbia;
 - gina auditorių interesų ir atstovauja jiems valdžios ir valdymo institucijose;
 - sprendžia audito atlikimo ir auditorių profesinės veiklos gerinimo klausimus, teikia pasiūlymus dėl teisės aktų, reglamentuojančių audito atlikimą ir buhalterinę apskaitą, tobulinimo.

2008 metais įsigaliojus naujai Audito įstatymo redakcijai, kuria įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. gegužės 17 d. direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito (toliau – Audito direktyva), Audito ir apskaitos tarnyba vykdo auditorių ir audito įmonių viešosios priežiūros Lietuvoje funkciją, kuria siekiama užtikrinti finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų (toliau kartu – finansinių ataskaitų, jeigu nenurodyta kitaip) vartotojų pasitikėjimą audituotomis finansinėmis ataskaitomis ir auditoriaus profesija.

LAR, įgyvendindami Audito įstatymą, interneto puslapyje www.lar.lt viešai skelbia auditorių, audito įmonių ir auditoriaus padėjėjų sąrašus, kuriuose kaupiama:

- audito įmonių kontaktinė informacija, taip pat informacija apie audito įmonių dalyvius bei valdymo, priežiūros organus, audito įmonių priklausymą audito tinklams;
- informacija apie auditorių darbovietes (tiek audito, tiek ne audito įmonėse);
- informacija apie sustabdytus auditorių bei audito įmonių pažymėjimus, audito įmonių galiojančias drausmines nuobaudas, auditorių galiojančias drausmines nuobaudas, išskyrus tas nuobaudas, kurios viešai neskelbiamos;
- informacija apie auditoriaus padėjėjų darbovietes audito įmonėse ir jų paskirtus praktikos vadovus.

Auditoriams ir audito įmonėms Audito įstatyme yra numatyta pareiga LAR teikti informaciją, reikalingą auditorių ir audito įmonių sąrašams tvarkyti. Be minėtos informacijos Audito įstatyme taip pat numatyta pareiga audito įmonėms teikti LAR informaciją apie audito įmonės pajamas gautas iš finansinių ataskaitų audito ir konsoliduotų finansinių ataskaitų audito (toliau kartu – auditas, jeigu nenurodyta kitaip). Todėl audito įmonės kiekvienais metais LAR

teikia audito įmonės metines ataskaitas¹, pagal LAR prezidiumo 2013 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 1.4-48.5.2 patvirtinto Audito įmonės metinės ataskaitos formos pildymo ir pateikimo LAR tvarkos aprašo 1 priedą². Audito įmonės metinės ataskaitos formoje nurodoma informacija, ne tik apie gautas audito įmonės pajamas ir šių pajamų pasiskirstymą pagal audito įmonės veiklos sritis, bet ir apie audito įmonėje dirbančių auditorių atliktus auditus, suteiktas užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas bei atliktus kitus patikrinimus, taip pat apie auditoriaus išvadose pareikštas nuomones dėl metinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų. Audito įmonės metinės ataskaitos forma buvo pakeista, siekiant palengvinti ir kiek įmanoma automatizuoti Audito įmonės metinės ataskaitos pildymą. Naujojoje Audito įmonės metinės ataskaitos formoje yra įdiegtos šios naujovės:

- įtraukti pranešimai dėl klaidų Audito įmonės metinėje ataskaitoje, taip siekiant sumažinti Audito įmonių metinių ataskaitų tikslinimo dėl techninių klaidų ir neatitikimo tarp teikiamos informacijos;
- paaiškinimai dėl Audito įmonės metinės ataskaitos pildymo;
- atsižvelgiant į Audito įmonės metinės ataskaitos formoje daromus pasirinkimus, minėta forma pasikeičia (pažymimos eilutės, kurių pildyti nereikia, ir eilučių skaičius sumažėja, atsižvelgiant į padarytus pasirinkimus).

LAR, susisteminę iš audito įmonių gautą informaciją, kiekvienais metais parengia audito rinkos apžvalgą (toliau – apžvalga), kurioje pateikiama statistinė informacija apie auditorius, auditoriaus padėjėjus, audito įmones, atskleidžiami pokyčiai, tendencijos, analizuojamos galimos statistinių duomenų pasikeitimo priežastys bei apibendrinamos galimos rinkos pokyčių tendencijos.

2013 metų apžvalga parengta pagal audito įmonių pateiktus duomenis iki 2013 m. gruodžio 31 d.³. Ne visi šioje apžvalgoje naudojami duomenys yra 2013 m. gruodžio 31 d. ir (arba) už visus audito įmonės finansinius metus dėl šių priežasčių:

- 9 audito įmonių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, todėl šioje apžvalgoje naudojami jų paskutinių finansinių metų informacija;
- 5 audito įmonės 2013 metais buvo išbrauktos iš audito įmonių sąrašo, todėl šios įmonės teikė informaciją iki prašymo išbraukti iš audito įmonių sąrašo pateikimo dienos;
- 5 audito įmonės 2013 metais buvo įrašytos į audito įmonių sąrašą, todėl pateikė informaciją 2013 m. gruodžio 31 d., tačiau ne už visus finansinius metus, t. y. pateikta informacija nuo įmonės įrašymo į audito įmonių sąrašą.

2. INFORMACIJA APIE AUDITORIUS

Auditorius tai fizinis asmuo, turintis Audito įstatymo nustatyta tvarka suteiktą auditoriaus vardą. Auditoriaus vardas suteikiamas asmenims, kurie:

- turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą;
- yra nepriekaištingos reputacijos;

¹ Iki 2010 m. rudens ne tik audito įmonės teikdavo informaciją LAR apie atliktus auditus, suteiktas užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas bei atliktus kitus patikrinimus, auditoriaus išvadose apie metines ir konsoliduotąsias finansines ataskaitas pareikštas nuomones, bet ir auditoriai, užpildydami Auditoriaus metinę ataskaitą. Siekiant supaprastinti duomenų pateikimą LAR, 2010 m. rugpjūčio 2 d. LAR prezidiumas nutarė pripažinti netekusia galios LAR prezidiumo 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 12.3.1 patvirtintą Auditoriaus metinės ataskaitos formą ir Auditoriaus metinės ataskaitos formos užpildymo ir pateikimo taisyklės bei 2010 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 11.3.1 pakeitė Audito įmonės metinės ataskaitos formą.

² Audito įmonės metinės ataskaitos forma, kuri buvo patvirtinta LAR prezidiumo 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 12.3.3 ir pakeista 2010 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 11.3.1, neteko galios LAR prezidiumo 2013 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 1.4-48.5.2 patvirtinus Audito įmonės metinės ataskaitos formos pildymo ir pateikimo LAR tvarkos aprašą.

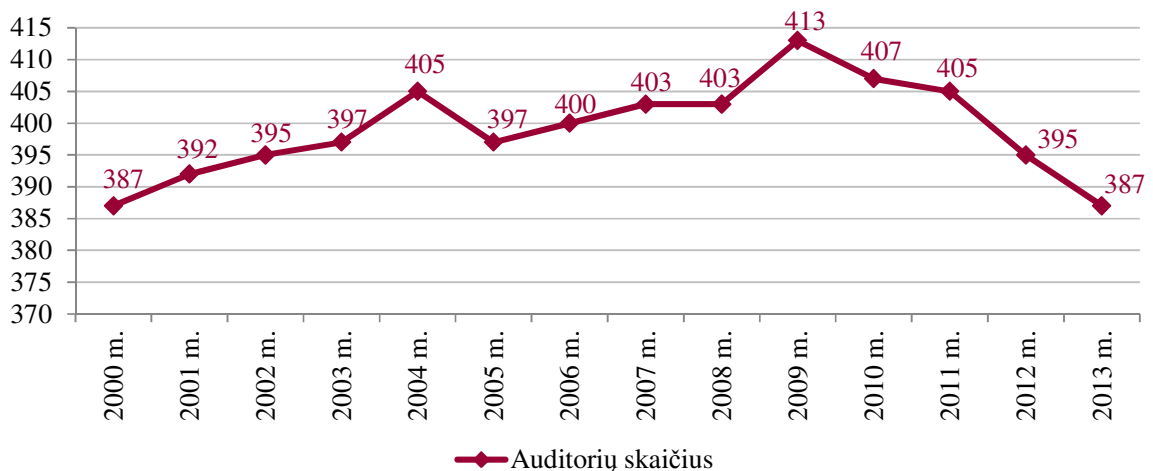
³ Audito įmonės metinė ataskaita pateikiama LAR kasmet per 30 kalendorinių dienų pasibaigus audito įmonės finansiniams metams. Taip pat 4 audito įmonės nepateikė Audito įmonės metinių ataskaitų.

- dirbo audito įmonėje ir (arba) valstybės narės audito įmonėje auditoriaus padėjėju ne trumpiau kaip 3 metus ir, jei prašymo suteikti auditoriaus vardą pateikimo metu asmuo audito įmonėje nebedirba, darbas audito įmonėje auditoriaus padėjėju buvo baigtas ne anksčiau kaip prieš 3 metus iki prašymo pateikimo dienos;
- išlaikė kvalifikacinius auditoriaus egzaminus per ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį nuo pirmo kvalifikacinio egzamino išlaikymo dienos.

LAR interneto puslapyje viešai skelbiamas auditorių, kurie turi teisę atlikti auditą, išskyrus auditorius, kurių auditoriaus pažymėjimo galiojimas sustabdytas⁴, sąrašas. 2013 metų pabaigoje⁵ į auditorių sąrašą buvo įtraukti 387 auditoriai, iš kurių 73 proc. buvo moterys ir 27 proc. – vyrai (žr. 2 pav.).

Nuo 2009 metų⁶ pastebimas nuolatinis auditorių skaičiaus mažėjimas (žr. 1 pav.). 2013 metais auditorių skaičius sumažėjo 6,3 proc. lyginant su 2009 metais. Didžiausias auditorių skaičiaus sumažėjimas pastebimas 2012 m., kai auditorių skaičius sumažėjo 2,47 proc. lyginant su 2011 metais.

1 pav. Auditorių skaičiaus pokytis 2000–2013 metais

Pastebima, kad nuo 2010 metų priimama daugiau sprendimų panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą, negu suteikti auditoriaus vardą. Auditorių skaičiaus mažėjimui didžiausią įtaką darė tai, kad 2010–2013 metų laikotarpiu buvo teikiama žymiai daugiau prašymų panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą negu ankstesniais laikotarpiais. 2010 metais buvo pateikta tris kartus daugiau minėtų prašymų negu 2008 bei 2009 metais, 2011 metais – puspenkto karto, 2012 metais – penkis kartus, 2013 metais – tris kartus. Auditorių, teikiančių prašymą panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą, amžiaus vidurkis siekia 61,6 metų ir dažniausia minėtų prašymų pateikimo priežastimi įvardina audito veiklos nevykdymą, todėl profesinės kvalifikacijos kėlimas ir LAR nario mokesčio mokėjimas minėtiems asmenims yra finansinė našta. Remiantis 2005–2013 metų laikotarpio informacija kasmet vidutiniškai 8 asmenims yra suteikiami auditoriaus vardai. 2011 metais daugiausiai asmenų (15 asmenų) gavo auditoriaus vardą, tačiau nuo 2011 metų asmenų, kuriems suteiktas auditoriaus vardas, skaičius nuolatos mažėjo.

⁴ Auditoriaus pažymėjimo galiojimo sustabdymą reglamentuoja Audito įstatymas ir LAR prezidiumo 2013 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1.4-71.1.1 patvirtintas Atestuoto auditoriaus pažymėjimo išdavimo, galiojimo sustabdymo, atnaujinimo ir galiojimo panaikinimo, informacijos, reikalingos atestuotų auditorių sąrašui parengti, atnaujinti ir skelbti, pateikimo tvarkos aprašas.

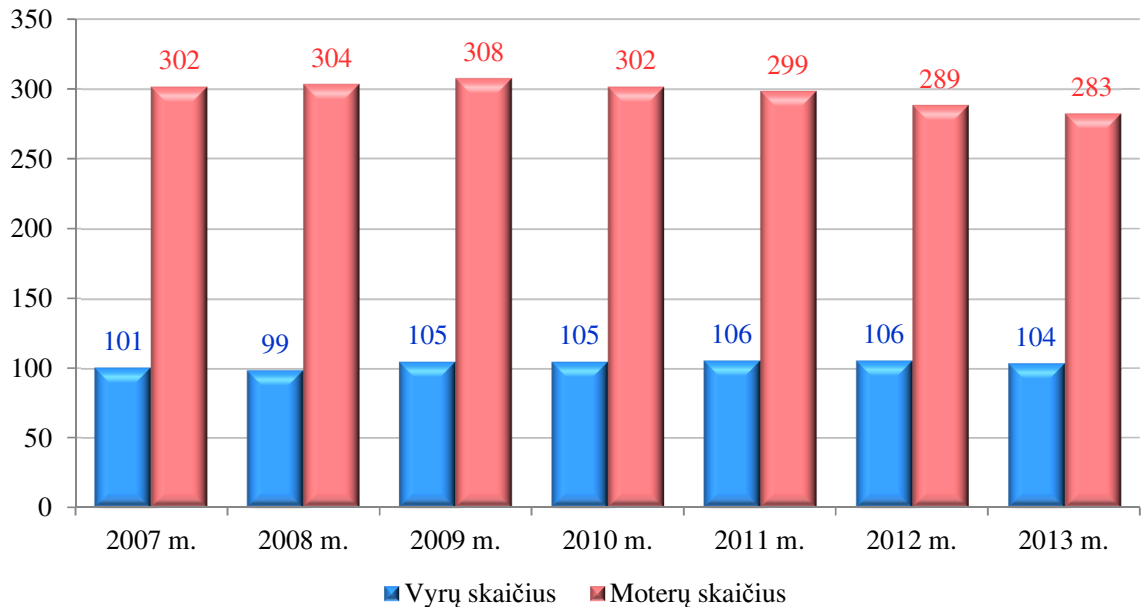
⁵ Minint 2013 metus, jeigu nenurodyta kitaip, informacija pateikiama 2013 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

⁶ Minint, ankstesnius laikotarpius, jeigu nenurodyta kitaip, informacija teikiama pagal kiekvienų metų gruodžio 31 d. duomenis.

2012 metais asmenų, kuriems suteiktas auditoriaus vardas, skaičius sumažėjo 33,3 proc. lyginant su 2011 metais, o 2013 metais – 40 proc., lyginant su 2012 metais.

2 paveiksle matyti, kad auditoriaus kvalifikaciją dažniau renkasi moterys, kurių yra beveik tris kartus daugiau negu vyrų. Per paskutinius penkerius metus pastebimas auditorių moterų skaičiaus mažėjimas, kai auditorių vyrų skaičius iki 2012 metų buvo pastovus ir tik 2013 metais sumažėjo 1,89 proc. lyginant su 2012 metais. Didžiausias auditorių moterų skaičiaus mažėjimas pastebimas 2012 metais, kai auditorių moterų skaičius sumažėjo 3 proc. lyginant su 2011 metais. 2013 metais auditorių moterų skaičius sumažėjo 2 proc., lyginant su 2012 metais ir 8 proc. lyginant su 2009 metais.

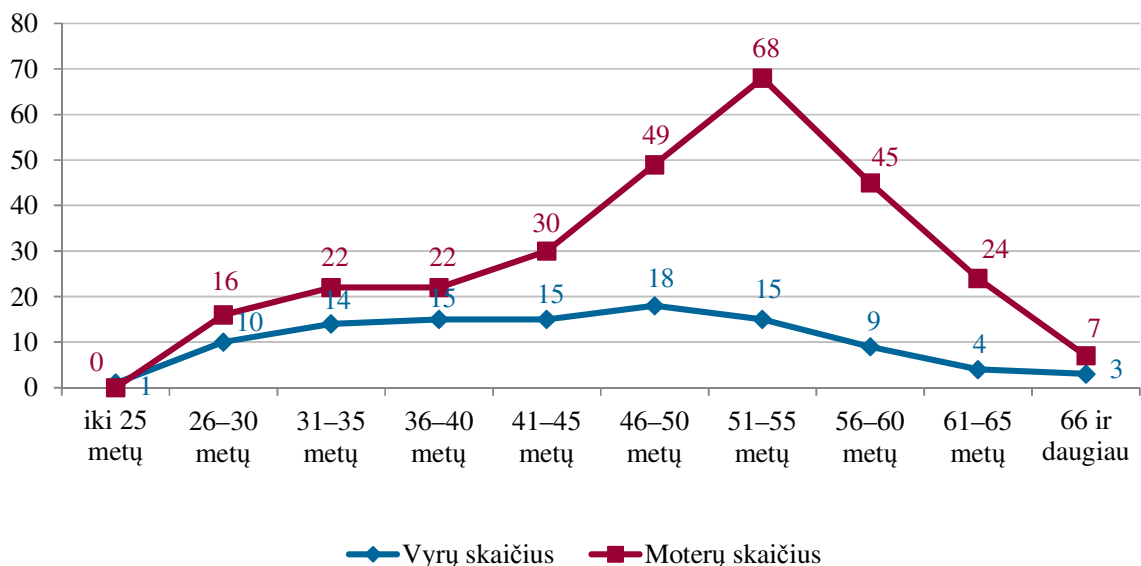
2 pav. Auditorių moterų ir vyrų skaičiaus pasiskirstymas 2007–2013 metais

2013 metais vidutinis auditorių amžius buvo 47,6 metų. Nuo 2010 metų pastebimas auditorių vidutinio amžiaus mažėjimas. Labiausiai vidutinis auditorių amžius mažėjo 2012–2013 metais, kai vidutinis auditorių amžius kasmet sumažėjo beveik vieneriais metais lyginant su prieš tai buvusiais metais. 2013 metais 52,71 proc. auditorių buvo 46–60 metų amžiaus, jaunesni auditoriai, kurių amžius svyravo iki 45 metų, sudarė 37,47 proc., o vyresni negu 61 metų amžiaus auditoriai – 9,82 proc. Lyginant su 2012 metais, 2013 metais pastebimas jaunesnių auditorių, kurių amžius iki 45 metų, skaičiaus padidėjimas 2,28 proc. ir vyresnių negu 61 metų amžiaus auditorių skaičiaus sumažėjimas 1,83 proc.

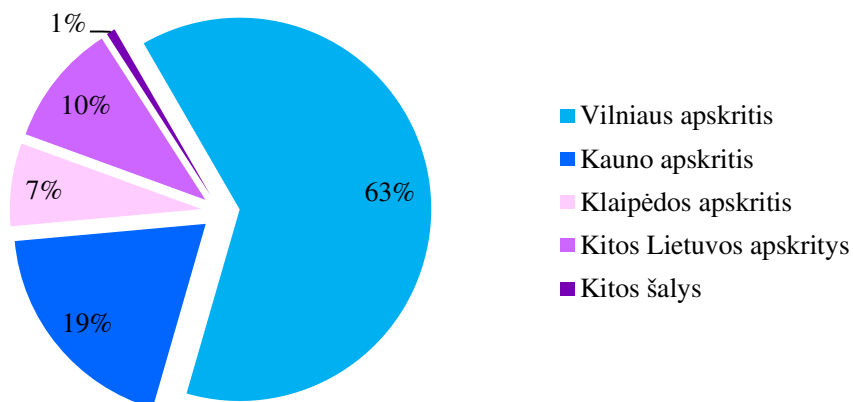
2013 metais auditorių moterų vidutinis amžius, kuris siekė 49 metus, buvo šiek tiek didesnis negu auditorių vyrų vidutinis 44 metų amžius. Lyginant su 2012 metais pastebimas auditorių moterų vidutinio amžiaus sumažėjimas 1 metais, o auditorių vyrų vidutinis amžius išliko pastovus. Per paskutinius dvejus metus auditorių moterų vidutinis amžius sumažėjo beveik 2 metais, kai auditorių vyrų – beveik vieneriais metais. 3 paveiksle matyti, kad daugiausiai auditorių moterų buvo nuo 51 iki 55 metų amžiaus, o tai sudarė 18 proc. visų auditorių. Priešingai negu auditorių moterų, auditorių vyrų skaičius amžiaus grupėse nuo 31 iki 55 metų buvo panašus, ir tai sudarė 20 proc. visų auditorių. 2013 metais, lyginant su 2012 metais, pastebima, kad auditorių moterų, kurių amžius buvo nuo 26 iki 40 metų, skaičius padidėjo 2,12 proc., o moterų, kurių amžius virš 50 metų, skaičius sumažėjo 3,89 proc. Auditorių vyrų skaičiaus didžiausias pokytis pagal amžiaus grupes pastebimas nuo 51 iki 60 metų. 2013 metais, lyginant su 2012 metais, auditorių vyrų, kurių amžius buvo nuo 51 iki 60 metų, skaičius sumažėjo 1,92 proc.

3 pav. Auditorių vyrų ir moterų pasiskirstymas pagal amžių grupes 2013 metais

2013 metais kaip ir 2012 metais dauguma auditorių gyveno trijuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose: Vilniuje – 57,62 proc., Kaune – 17,83 proc., Klaipėdoje – 4,39 proc. 4 paveiksle matyti, kaip auditoriai pasiskirstė pagal gyvenamąją vietą Lietuvos apskrityse. 2013 metais Lietuvos apskrityse, išskyrus apskričių centrus (Alytus, Kaunas, Klaipėda, Marijampolė, Panevėžys, Šiauliai, Tauragė, Telšiai, Utena, Vilnius), gyveno 13,95 proc. auditorių ir lyginant su 2012 metais šis skaičius beveik nesikeitė. Apskričių centruose 2013 metais gyveno 86,05 proc. visų auditorių.

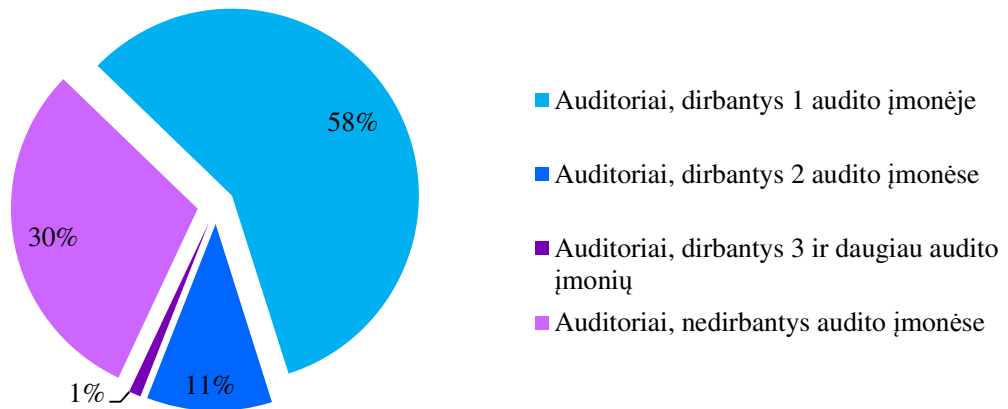
4 pav. Auditorių pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą Lietuvos apskrityse 2013 metais

2013 metais iš viso 70 proc. visų auditorių dirbo audito įmonėse (žr. 5 pav.). Lyginant su 2012 metais, auditorių, dirbančių audito įmonėse, skaičius padidėjo 2 proc. Auditoriai gali dirbti ne tik audito įmonėse, bet ir kitose įmonėse, išskyrus negali dirbti kito darbo ar eiti kitų mokamų pareigų, kurių atlikimas prieštarauja Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytiems profesinės etikos principams. 2013 metais kitose įmonėse (ne audito įmonėse) dirbo 45 proc. visų auditorių, ir šių auditorių skaičius lyginant su 2012 metais išaugo 2 proc. Auditoriai, kurie neturėjo darbo santykių 2013 metais, sudarė 3,36 proc. ir 2013 metais, lyginant su 2012 metais, nedirbančių auditorių skaičius sumažėjo 1,45 proc. Auditoriai, kurie dirbo ir audito įmonėse ir

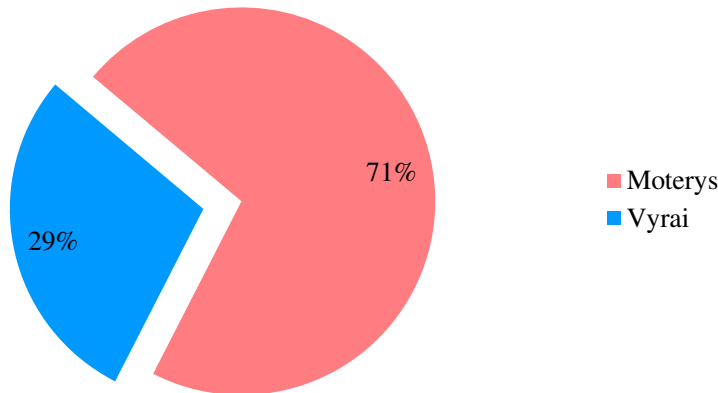
kitose įmonėse, 2013 metais sudarė 18,09 proc. visų auditorių, auditoriai, kurie dirbo tik audito įmonėse, – 51,68 proc., auditoriai, kurie dirbo tik kitose įmonėse, – 26,87 proc.

5 pav. Auditorių pasiskirstymas pagal darbą audito įmonėse 2013 metais

Vadovaujantis Audito įstatymo 18 straipsnio 2 dalies nuostatomis, audito įmonės vadovas turi būti auditorius arba valstybės narės auditorius, todėl 2013 metais net 45,2 proc. Lietuvos auditorių buvo audito įmonių vadovais ir šis skaičius lyginant su 2012 metais beveik nesikeitė. 6 paveiksle matyti, auditorių vyrų ir moterų, užimančių audito įmonės vadovo pareigas, pasiskirstymas.

6 pav. Auditorių vyrų ir moterų, užimančių audito įmonės vadovo pareigas, pasiskirstymas 2013 metais

Auditorių, užimančių audito įmonės vadovo pareigas, vidutinis amžius 2013 metais siekė 51 metus ir lyginant su 2012 metais sumažėjo beveik vieneriais metais. 2013 metais auditorių moterų vidutinis amžius, kuris siekė 52 metus, buvo šiek tiek didesnis negu auditorių vyrų vidutinis 50 metų amžius. Lyginant su 2012 metais, 2013 metais auditorių moterų vidutinis amžius sumažėjo beveik vieneriais metais, kai vyrų vidutinis amžius išliko pastovus.

Auditorių skaičius kiekvienais metais mažėja, nes vis daugiau auditorių, kurie sulaukė vidutiniškai 61 metų amžiaus ir nebevykdo audito veiklos, teikia prašymus LAR panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą, o asmenų, kuriems suteikiamas auditoriaus vardas, skaičius paskutinius du metus mažėja. Šie pokyčiai lemia, tai kad auditorių vidutinis amžius mažėja, nes auditoriaus vardai ir auditoriaus pažymėjimo galiojimai panaikinami vyresnio amžiaus asmenis, o auditoriaus vardai suteikiami – jaunesnio amžiaus asmenims. Taip pat pastebima, kad vidutinis auditorių amžius labiausiai mažėja tarp moterų

auditorių, kurios dažniau teikia prašymus panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą. Atsižvelgiant į tai, kad prašymus panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą dažniau teikė tie asmenys, kurie nevykdė audito veiklos ir neturėjo kitų darbo santykių, tai lėmė nedarbingųjų auditorių skaičiaus mažėjimą.

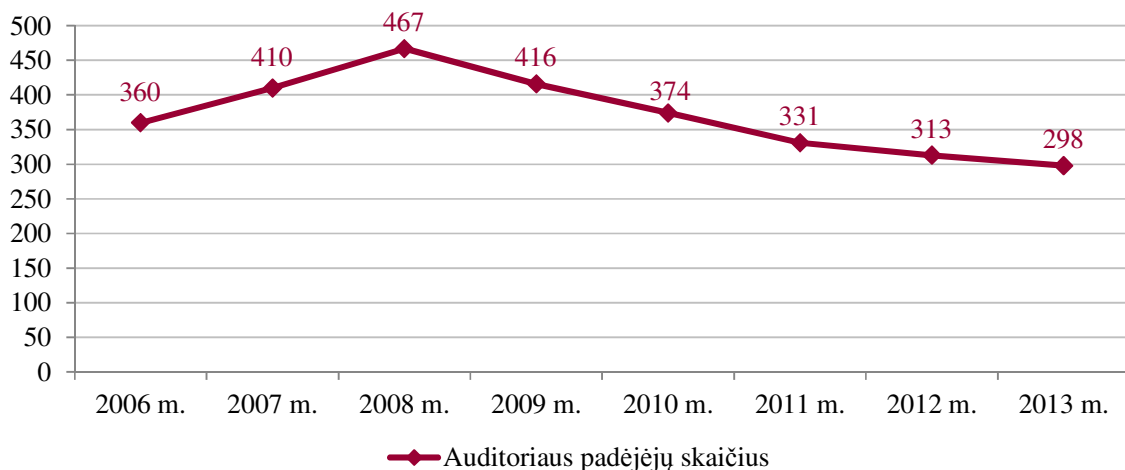
3. INFORMACIJA APIE AUDITORIAUS PADĖJĖJUS

Auditoriaus padėjėjas yra fizinis asmuo, siekiantis auditoriaus vardo ir įrašytas į auditoriaus padėjėjų sąrašą. Vadovaujantis Audito įstatymo nuostatomis, auditoriaus padėjėjas turi dirbti (t. y. atlikti praktiką) audito įmonėje ir (arba) valstybės narės audito įmonėje vadovaujant auditoriui ir (arba) valstybės narės auditoriui, kuris turi ne mažesnę kaip 3 metų auditoriaus darbo stažą, raštu sutinka vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui ir neturi galiojančių drausminių nuobaudų iki jo paskyrimo vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui (jei, paskyrus vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui, auditorius gauna drausminę nuobaudą, LAR nedelsdami paskiria kitą auditorių, atitinkantį reikalavimus, vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui).

LAR su Audito ir apskaitos tarnyba yra suderinę ir patvirtinę Auditoriaus padėjėjų praktikos atlikimo tvarkos aprašą, kuris reglamentuoja: įrašymą į auditoriaus padėjėjų sąrašą ir išbraukimą iš jo, auditoriaus padėjėjų sąrašo tvarkymą, auditoriaus padėjėjų praktikos atlikimą, auditoriaus skyrimą (atleidimą) auditoriaus padėjėjo praktikos vadovu, auditoriaus padėjėjų praktikos laiko skaičiavimą, auditoriaus padėjėjų praktikos įvertinimą ir auditoriaus padėjėjų mokymą.

2013 metų pabaigoje į auditoriaus padėjėjų sąrašą buvo įtraukti 298 auditoriaus padėjėjai. Nuo 2008 metų pastebimas auditoriaus padėjėjų skaičiaus mažėjimas (žr. 7 pav.), vien iki 2012 metų auditoriaus padėjėjų skaičius kasmet sumažėdavo beveik po 11 proc. Per paskutinius du metus auditorių skaičius kasmet sumažėjo po 5 proc. Auditoriaus padėjėjų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo sumažėjęs teikiamų prašymų įrašyti į auditoriaus padėjėjų sąrašą skaičius, taip pat dalis auditoriaus padėjėjų sėkmingai išlaikė egzaminus ir buvo įrašyti į auditorių sąrašą. 2013 metais, lyginant su 2012 metais, asmenų įrašytų į auditoriaus padėjėjų sąrašą skaičius sumažėjo 27,87 proc., o auditoriaus padėjėjų išbrauktų iš auditoriaus padėjėjų sąrašo – 24,05 proc.

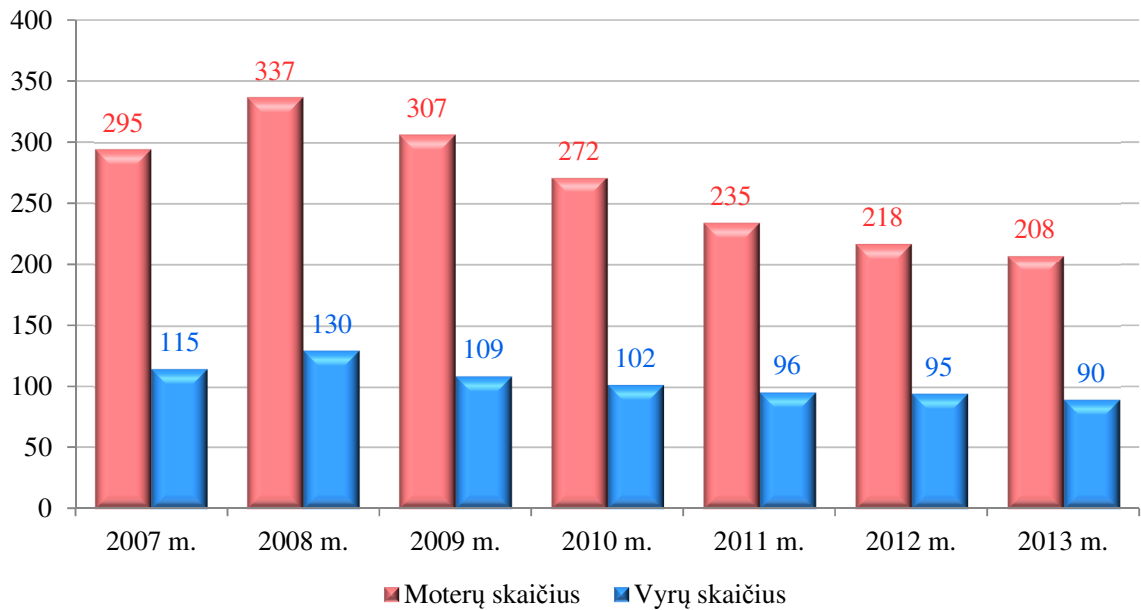
7 pav. Auditoriaus padėjėjų skaičiaus pokytis 2006–2013 metais

Kaip tarp auditorių, taip ir tarp auditoriaus padėjėjų moterys sudaro daugumą ir jos dažniau teikia prašymus įrašyti į auditoriaus padėjėjų sąrašą. 2013 metais auditoriaus padėjėjų moterų buvo 69,8 proc., o vyrų – 30,2 proc. (žr. 8 pav.). 2013 metais, lyginant su 2012 metais,

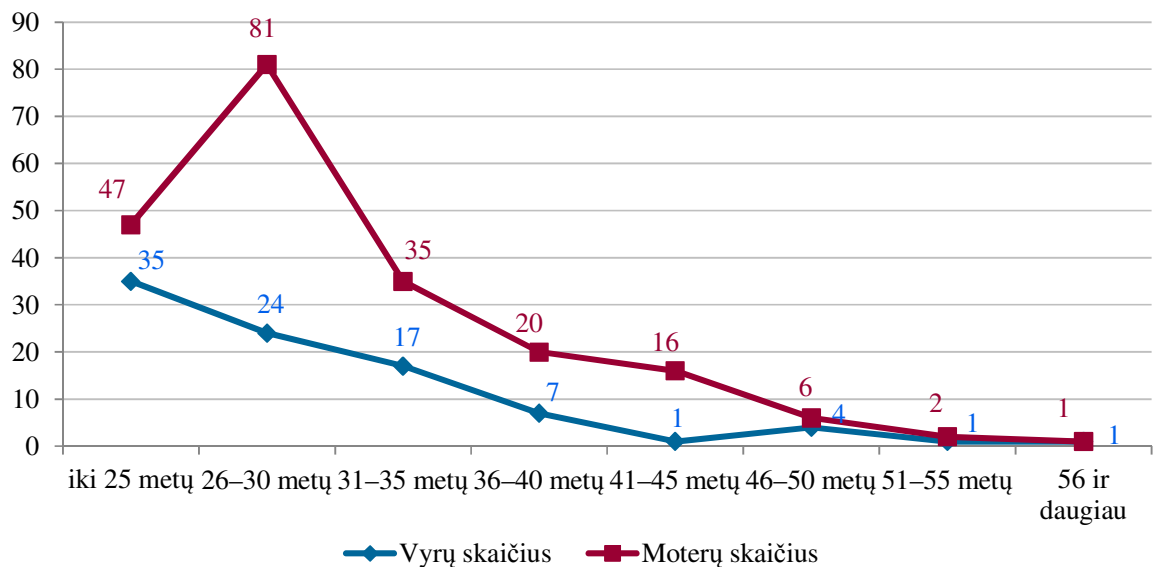
auditoriaus padėjėjų moterų skaičius sumažėjo 4,59 proc., o auditoriaus padėjėjų vyrų – 5,26 proc.

8 pav. Auditoriaus padėjėjų vyrų ir moterų skaičius pasiskirstymas 2007–2013 metais

2013 metais vidutinis auditoriaus padėjėjų amžius buvo 30 metų. Auditoriaus padėjėjų moterų vidutinis amžius, kuris siekė 30,7 metų, buvo šiek tiek didesnis negu auditoriaus padėjėjų vyrų, kurių vidutinis amžius yra 29,5 metų. Lyginant su 2012 metais, auditoriaus padėjėjų vidutinis amžius beveik nesikeitė. 9 paveiksle matyti auditoriaus padėjėjų vyrų ir moterų pasiskirstymas pagal amžių grupes.

9 pav. Auditoriaus padėjėjų vyrų ir moterų pasiskirstymas pagal amžių grupes 2013 metais

Daugiausiai auditoriaus padėjėjų, t. y. 35,23 proc., buvo 26–30 metų amžiaus, iš kurių 27,18 proc. visų auditoriaus padėjėjų buvo moterys ir 8,05 proc. – vyrai. Auditoriaus padėjėjai, kurių amžius buvo iki 25 metų, sudarė 27,52 proc., o vyresni auditoriaus padėjėjai, kurių amžius

buvo nuo 31 iki 35 metų – 17,45 proc. ir virš 35 metų, – 19,8 proc. Lyginant su 2012 metais, 2013 metais pastebima, kad 12,33 proc. padidėjo auditoriaus padėjėjų, kurių amžius yra iki 25 metų amžiaus, skaičius, ir didžiausias pokytis pastebimas tarp auditoriaus padėjėjų moterų, kurių skaičius minėtoje amžiaus grupėje padidėjo 23,68 proc., kai tuo tarpu auditoriaus padėjėjų vyrų išliko pastovus. Kitose amžiaus grupėse auditoriaus padėjėjų skaičius tik mažėjo. 2013 metais, lyginant su 2012 metais, auditoriaus padėjėjų, kurių amžius buvo nuo 26 iki 30 metų, skaičius sumažėjo 12,5 proc., auditoriaus padėjėjų, kurių amžius buvo nuo 31 iki 35 metų, – 11,86 proc., auditoriaus padėjėjų, kurių amžius buvo nuo 41 iki 45 metų, – 5,56 proc., auditoriaus padėjėjų, kurių amžius buvo nuo 46 iki 50 metų, – 9,09 proc.

Auditoriaus padėjėjų skaičius kiekvienais metais mažėja, nes vis daugiau asmenų pateikia prašymą išbraukti iš auditoriaus padėjėjų sąrašo negu įrašyti į jį. Šie pokyčiai lemia, tai kad auditoriaus padėjėjų vidutinis amžius nežymiai mažėja, nes į auditoriaus padėjėjų sąrašą dažniau įrašomi jaunesni asmenys, o iš minėto sąrašo išbraukiami arba auditoriaus vardai suteikiami vyresnio amžiaus asmenims.

4. INFORMACIJA APIE AUDITO ĮMONES

Audito įmonė tai į audito įmonių sąrašą įrašyta įmonė. Vadovaujantis Audito įstatymo nuostatomis įmonė gali pradėti audito veiklą tik tada, kai LAR sprendimu ji įrašoma į audito įmonių sąrašą. Į audito įmonių sąrašą gali būti įrašytos Lietuvos Respublikoje įregistruotos įmonės ir valstybių narių audito įmonės, įsteigusios Lietuvos Respublikoje filialus, ir kitos valstybių narių audito įmonės, pageidaujanti atlikti auditą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Iki 2011 m. balandžio 28 d. auditoriai pagal Audito įstatymo 27 straipsnio reikalavimus galėjo auditus atlikti tik būdami individualios audito įmonės savininkais, tikrosios ūkinės bendrijos ar komandinės ūkinės bendrijos tikraisiais nariais arba dirbdami audito įmonėje. Po Audito įstatymo 1, 2, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 30, 32, 33, 34, 43, 44, 49, 50, 58, 59 straipsnių ir Įstatymo priedo pakeitimo ir papildymo įstatymo įsigaliojusio nuo 2011 m. balandžio 28 d. auditoriai gali registruoti individualią veiklą ir užsiregistravę į audito įmonių sąrašą praktikuoti savarankiškai. Vadovaujantis Audito įstatymo nuostatomis auditoriams, kurie audito veikla verčiasi savarankiškai, *mutatis mutandis* taikomos minėto įstatymo nuostatos, reglamentuojančios audito įmonių veiklą. 2011 metais vienas auditorius registravo individualią veiklą, siekdamas verstis audito veikla savarankiškai, ir buvo įrašytas į audito įmonių sąrašą. 2013 metais auditorių, kurie audito veikla verčiasi savarankiškai, skaičius nesikeitė, lyginant su 2012 ir 2011 metais.

Įmonė siekianti būti įrašyta į audito įmonių sąrašą, LAR turi pateikti šiuos dokumentus:

- prašymą, kuriame turi būti nurodytas įmonės pavadinimas, kodas, buveinės adresas, telefonas, įmonės dalyvių vardai, pavardės, adresai, kiekvieno dalyvio balsavimo teisės, pažymėjimų, kuriais įrodomas auditoriaus vardo suteikimas, numeriai ir kiti Audito įstatyme nustatyti duomenys, reikalingi įtraukti į audito įmonių sąrašą. Kai registruojama valstybės narės audito įmonė, turinti filialą Lietuvos Respublikoje, papildomai pateikiami duomenys apie valstybės narės auditorius ir filialą;
- dokumentus, patvirtinančius, kad įmonė yra apdraudusi įmonės civilinę atsakomybę Audito įstatymo nustatyta tvarka.

Auditorius, kuris siekia audito veikla verstis savarankiškai, LAR be aukščiau nurodytų dokumentų privalo papildomai pateikti dokumento, įrodančio, kad auditorius yra registruojamas laisvosios profesijos (auditoriaus) veiklą, kopiją.

LAR prieš priimdami sprendimą įrašyti įmonę į audito įmonių sąrašą Juridinių asmenų registre patikrina įmonės įregistravimą ir kitus duomenis ir, įsitikina, kad įmonė atitinka Audito įstatymo 18, 19 ir 20 straipsnių reikalavimus:

1. Vadovaujantis Audito įstatymo 18 straipsniu audito įmonėse:

- ne mažiau kaip 3/4 dalyvių turi būti auditoriai, valstybių narių auditoriai, audito įmonės ir (arba) valstybių narių audito įmonės;
- vadovas turi būti auditorius arba valstybės narės auditorius;
- jeigu yra sudaroma valdyba, daugiau kaip pusė valdybos narių turi būti auditoriai ir (arba) valstybių narių auditoriai.

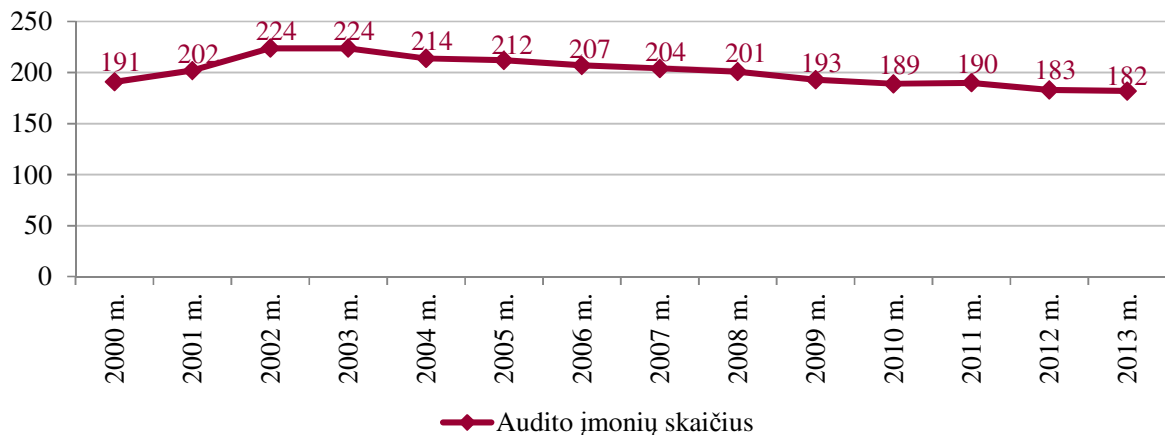
2. Vadovaujantis Audito įstatymo 19 straipsniu, audito įmonės turi būti nepriekaištingos reputacijos. Audito įmonė laikoma nepriekaištingos reputacijos, jeigu:

- šios įmonės dalyviai ir šioje įmonėje dirbantys auditoriai laikomi nepriekaištingos reputacijos;
- ji nėra patraukta baudžiamojon atsakomybėn arba jos patrunuojanti įmonė nėra patraukta baudžiamojon atsakomybėn.

3. Vadovaujantis Audito įstatymo 20 straipsniu audito įmonė privalo drausti savo civilinę atsakomybę profesinės civilinės atsakomybės draudimu. Jei audito įmonė atlieka auditą tik kitose negu viešojo intereso įmonėse, jos metinės profesinės civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 100 000 Lt. Jeigu audito įmonė atlieka auditą viešojo intereso įmonėse, jos profesinės civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 200 000 Lt vienam draudžiamajam įvykiui ir 500 000 Lt visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.

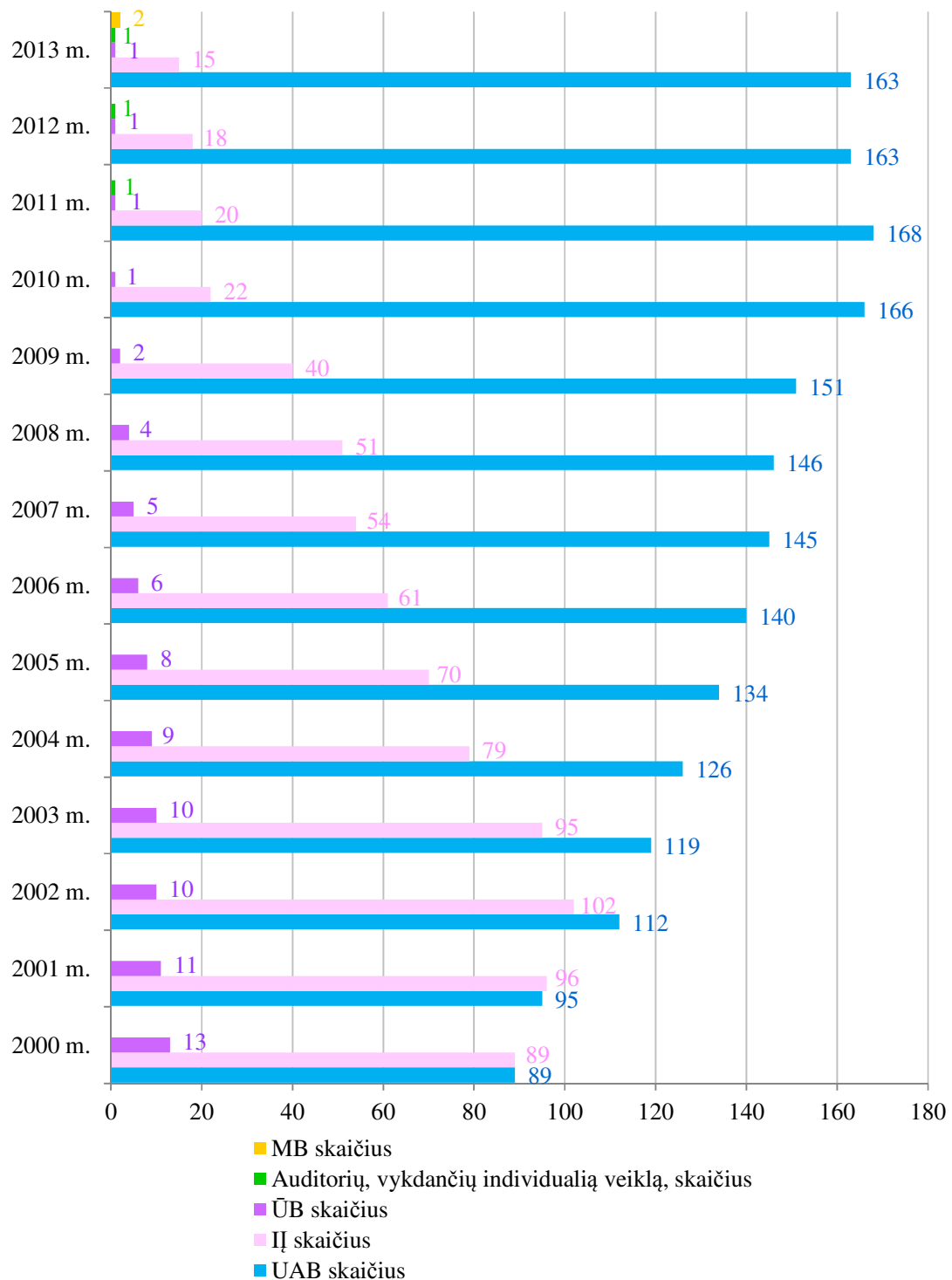
2013 metų pabaigoje audito įmonių sąrašė buvo 182 audito įmonės (žr. 10 pav.). Lyginant su 2011 metais, 2013 metais audito įmonių skaičius sumažėjo 4,2 proc. Nuo 2003 metų pastebimas nuolatinis audito įmonių skaičiaus mažėjimas, kuris svyravo nuo 4,5 proc. iki 0,6 proc., išskyrus 2011 metais, kai audito įmonių skaičius padidėjo 0,5 proc.

10 pav. Audito įmonių skaičiaus pokytis 2000–2013 metais

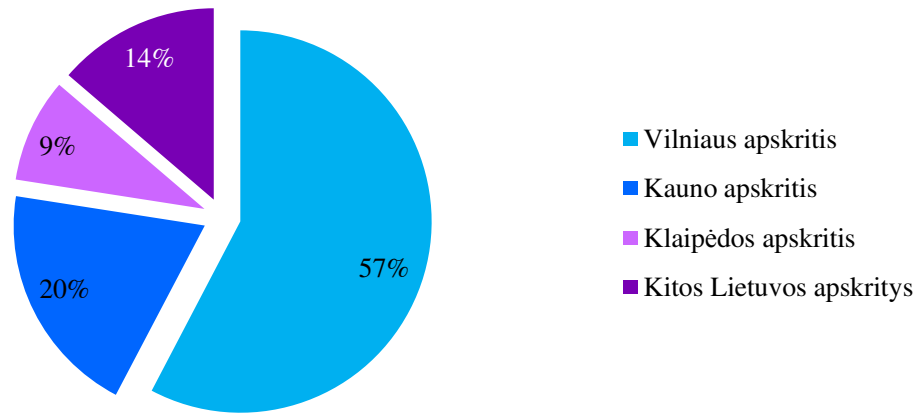
2013 metais 89,56 proc. audito įmonių buvo uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – UAB), 8,24 proc. – individualios įmonės (toliau – IĮ), 0,5 proc. – tikrosios ūkinės bendrijos ir komandinės ūkinės bendrijos (toliau kartu – ŪB, jeigu nenurodyta kitaip), 0,5 proc. – auditorių, vykdančių individualią veiklą ir 1,1 proc. – mažosios bendrijos (toliau – MB). 11 paveiksle patyti, kad UAB skaičius nuolat didėjo, priešingai negu IĮ, kurių skaičius didėjo tik iki 2002 metų, o po to pradėjo mažėti. 2013 metais, lyginant su 2012 metais, IĮ skaičius sumažėjo 1,59 proc. Audito įmonių IĮ ir ŪB skaičius mažėjo, o UAB skaičius didėjo ir dėl IĮ bei ŪB pertvarkymo į UAB, kas yra bendra juridinių asmenų teisinės formos keitimo tendencija. 2013 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymui, dvi audito įmonės, kurių teisinė forma buvo UAB, priėmė sprendimus pertvarkyti įmones į MB.

11 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal teisinę formą 2000–2013 metais

2013 metais 89 proc. audito įmonių buvo įkurta Lietuvos apskričių centruose ir šis skaičius, lyginant su 2012 metais, sumažėjo 5,3 proc. Lietuvos apskrityse, išskyrus apskričių centrus, 2013 metais įkurtų audito įmonių skaičius padidėjo, t. y. Lietuvos apskrityse, išskyrus apskričių centrus, 2013 metais buvo įkurta 20 audito įmonių, o 2012 metais – 12. 12 paveiksle matyti audito įmonių pasiskirstymas pagal Lietuvos apskritis.

12 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal Lietuvos apskritis 2013 metais

Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme numatyti kriterijai, kuriais įmonės skirstomos į vidutines, mažas ir labai mažas. Vadovaujantis minėtu įstatymu vidutinė įmonė yra įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: įmonės metinės pajamos neviršija 138 mln. litų arba įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 93 mln. litų. Mažomis įmonėmis laikomos įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 50 darbuotojų ir kurių finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: įmonės metinės pajamos neviršija 24 mln. litų arba įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 17 mln. litų. Labai maža įmonė tai įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: įmonės metinės pajamos neviršija 7 mln. litų arba įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 5 mln. litų.

Lietuvoje 2013 metais veikė 98 proc.⁷ labai mažų audito įmonių⁸, todėl net 58 proc.⁹ audito įmonių dirbo tik po vieną auditorių (žr. 13 pav.), nors 2013 metais, lyginant su 2012 metais, tokių audito įmonių skaičius sumažėjo 7,89 proc. Taip pat 2013 metais, lyginant su 2012 metais, 7,14 proc. mažėjo audito įmonių, kuriose dirba 4 ir daugiau auditorių, skaičius. Bet 2013 metais, lyginant su 2012 metais pastebima, kad audito įmonių, kuriose dirba 2 auditoriai, skaičius didėjo 12,5 proc., o audito įmonių, kuriose dirba 3 auditoriai, – 20 proc. Audito įmonių, kuriose dirba 1 auditorius, skaičiaus mažėjimą ir audito įmonių, kuriose dirba 2 auditoriai, skaičiaus didėjimą iš dalies lėmė tai, kad audito įmonės, siekdamos įgyvendinti Tarptautinio kokybės kontrolės standarto reikalavimus, priima sprendimus pasamdyti auditorius, kurie vykdytų užduoties kokybės kontrolės peržiūrą prieš auditoriaus išvados pasirašymą, nuolatinius audito įmonės kokybės kontrolės sistemos svarstymus ir vertinimus, įskaitant bent vienos užbaigtos užduoties patikrinimą, kuris atliekamas ne rečiau kaip kas trejus metus.

Lietuvoje veikia keturios didžiosios audito įmonės¹⁰ (UAB „DELOITTE LIETUVA“, UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „ERNST & YOUNG BALTIC“, „KPMG Baltics“, UAB ir

⁷ Į šiuos skaičiavimus nėra įtraukti trijų audito įmonių duomenys, kadangi minėtos audito įmonės iš audito įmonių sąrašo buvo išbrauktos ne savo prašymu, o kitais Audito įstatyme numatytais pagrindais, ir LAR nepateikė Audito įmonės metinių ataskaitų už 2013 metus.

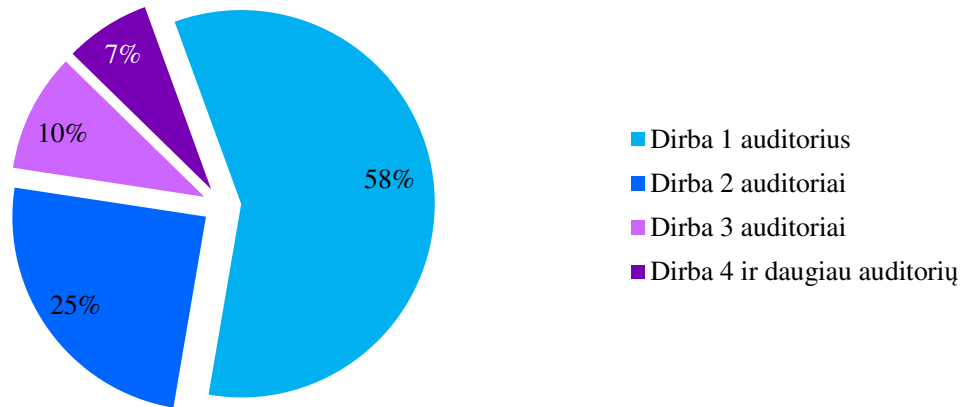
⁸ Atkreipiame dėmesį į tai, kad skirstant audito įmones pagal dydžius buvo atsižvelgta tik į audito įmonėse dirbančių darbuotojų skaičių ir metines audito įmonių pajamas, todėl gali būti nedidelė paklaida. LAR, skirstydami audito įmones į dydžius, neturi galimybės įvertinti, kokios audito įmonės balanse nurodyto turto vertės, nes tokia informacija nėra teikiama.

⁹ Į šiuos skaičiavimus, taip pat ir į kitus, kuriuose atsižvelgiama į audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių, nėra įtraukti vienos audito įmonės, kuri yra savo prašymu sustabdžiusi audito įmonės pažymėjimo galiojimą, duomenys, nes šioje įmonėje nėra dirbančio auditoriaus.

¹⁰ Teikiant informaciją apie didįjį audito įmonių ketvertą, teikiama informacija apie šias audito įmones: UAB „DELOITTE LIETUVA“, UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „ERNST & YOUNG BALTIC“, „KPMG Baltics“, UAB ir uždaroji akcinė bendrovė „PricewaterhouseCoopers“.

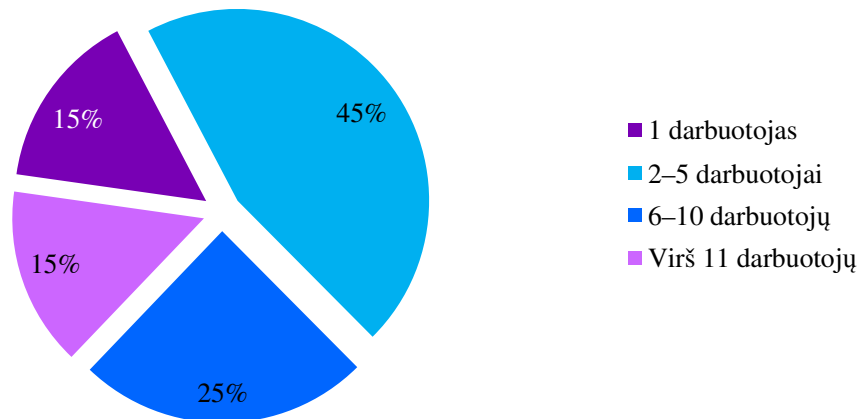
uždaroji akcinė bendrovė „PricewaterhouseCoopers“), kuriose dirbančių auditorių skaičius 2013 metais svyravo nuo 4 iki 13 ir lyginant su 2012 metais nesikeitė.

13 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditorių skaičių 2013 metais

2013 metais, lyginant su 2012 metais, visose įmonėse kito darbuotojų skaičius¹¹: audito įmonių, kuriose dirba 1 darbuotojas, skaičius padidėjo 3,9 proc., audito įmonių, kuriose dirba 6–10 darbuotojų – 7,14 proc., audito įmonių, kuriose dirba 2–5 darbuotojai, skaičius sumažėjo 6,9 proc., audito įmonių, kuriose dirba virš 11 darbuotojų, – 7,14 proc. 14 paveiksle matyti audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių darbuotojų skaičių 2013 metais.

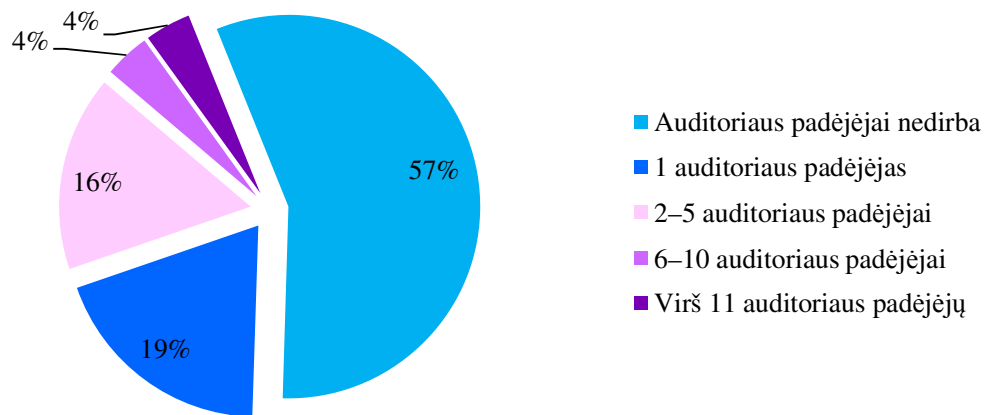
14 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių darbuotojų skaičių 2013 metais

2013 metais audito įmonių, kuriose dirbo į LAR tvarkomą auditoriaus padėjėjų sąrašą įtraukti auditoriaus padėjėjai, skaičius siekė 43,4 proc. visų audito įmonių. Lyginant su 2012 metais, 2013 metais audito įmonių, kuriose auditoriaus padėjėjai nedirbo, skaičius padidėjo beveik 1 proc. Taip pat 2013 metais, lyginant su 2012 metais, audito įmonių, kuriose dirba 6–10 auditoriaus padėjėjų ir kuriose dirba 11 ir daugiau auditoriaus padėjėjų, skaičius padidėjo po 16,7 proc. Tačiau 5,4 proc. sumažėjo audito įmonių, kuriose dirba 1 auditoriaus padėjėjas, skaičius ir 6,3 proc. – audito įmonių, kuriose dirba 2–5 auditoriaus padėjėjų, skaičius. 15 paveiksle matyti audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditoriaus padėjėjų skaičių.

¹¹ Į šiuos skaičiavimus nėra įtraukti trijų audito įmonių duomenys, kadangi minėtos audito įmonės iš audito įmonių sąrašo buvo išbrauktos ne savo prašymu, o kitais Audito įstatyme numatytais pagrindais, ir LAR nepateikė Audito įmonės metinių ataskaitų už 2013 metus.

15 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditoriaus padėjėjų skaičių 2013 metais

2013 m. audito įmonėse, kuriose dirbo po 1 auditorių, dirbo 14,42 proc. visų auditoriaus padėjėjų, dirbusių audito įmonėse, ir 22,41 proc. visų darbuotojų, dirbusių audito įmonėse, kuriose dirbo po 2 auditorius, – 13,19 proc. visų auditoriaus padėjėjų, dirbusių audito įmonėse, ir 16,48 proc. visų darbuotojų, dirbusių audito įmonėse, kuriose dirbo po 3 ir daugiau auditorių (išskyrus didįjį audito įmonių ketvirtą¹²), – 32,82 proc. visų auditoriaus padėjėjų, dirbusių audito įmonėse, ir 27,23 proc. visų darbuotojų, dirbusių audito įmonėse, didžiojo ketveto audito įmonėse – 39,57 proc. visų auditoriaus padėjėjų, dirbusių audito įmonėse, ir 33,88 proc. visų darbuotojų, dirbusių audito įmonėse.

5. INFORMACIJA APIE ATLIKTUS AUDITUS IR PAREIŠTAS AUDITORIŲ NUOMONES APIE FINANSINES ATASKAITAS

Auditas – tai nepriklausomas audituojamos įmonės finansinių ataskaitų patikrinimas ir auditoriaus išvados pateikimas vadovaujantis teisės aktu, reglamentuojančių finansinių ataskaitų audito atlikimą, reikalavimais. Audito tikslai – nustatyti, ar:

1. finansinės ataskaitos visais reikšmingais atvejais teisingai parodo audituojamos įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą;
2. metiniame pranešime (konsoliduotajame metiniame pranešime) arba įmonės veiklos ataskaitoje (jeigu pagal teisės aktų reikalavimus jie rengiami) pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų) duomenis.

Auditą gali atlikti tik auditorius, kuris dirba audito įmonėje arba audito veikla verčiasi savarankiškai, ir valstybių narių bei valstybių ne narių auditorius, kuriam teisė atlikti auditą suteikta Audito įstatymo nustatyta tvarka.

Audito įstatyme yra numatyta, kad auditorius privalo:

- atlikdamas auditą, vadovautis įstatymais ir kitais teisės aktais, tarptautiniais audito standartais;
- laikytis Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytų profesinės etikos principų;
- atlikęs auditą, pateikti auditoriaus išvadą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, auditas privalomas:

¹² Skirstant audito įmones į tas, kuriose dirbo 3 ir daugiau auditorių, nėra įtraukiamas didžiųjų audito įmonių ketvirtas: UAB „DELOITTE LIETUVA“, UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „ERNST & YOUNG BALTIC“, „KPMG Baltics“, UAB ir uždaroji akcinė bendrovė „PricewaterhouseCoopers“.

- valstybės ir savivaldybės įmonėse;
- viešojo intereso įmonėse (akcinės bendrovės (toliau – AB), kurios vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje; bankai ir Centrinė kredito unija; finansų maklerio įmonės; kolektyvinio investavimo subjektai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme; pensijų fondai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme; profesinių pensijų fondai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatyme; kolektyvinio investavimo subjektų ir (arba) pensijų fondo (fondų) valdymo įmonės ir pensijų asociacijos; draudimo įmonės ir perdraudimo įmonės; Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas ir reguliuojamos rinkos operatorius);
- AB;
- UAB, kuriose akcininkė yra valstybė ir (arba) savivaldybė;
- UAB, kooperatinėse bendrovėse (kooperatyvuose), ŪB, kuriose visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, jeigu jų ne mažiau kaip du rodikliai paskutinę finansinių metų dieną viršija šiuos dydžius:
 - pardavimo grynosios pajamos per ataskaitinius finansinius metus – 12 mln. litų;
 - balanse nurodyto turto vertė – 6 mln. litų;
 - vidutinis metinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą per ataskaitinius finansinius metus – 50.

Auditas taip pat gali būti atliekamas ir kitose įmonėse, jei tai numatyta kituose įstatymuose, įmonių įstatuose ar dėl kitų priežasčių.

Remiantis valstybės įmonės Registrų centro duomenimis 2013 metais neišregistruotų juridinių asmenų skaičius¹³ Lietuvoje siekė 211 456, o 2012 metais – 199 866. Lyginant bendrą neišregistruotų juridinių asmenų, kuriems auditas gali būti privalomas pagal teisės aktus arba neprivalomas, skaičių su bendru audituotų įmonių, kurioms auditas privalomas pagal teisės aktus arba neprivalomas, skaičiumi, 2013 metais buvo audituota 1,71 proc. visų neišregistruotų juridinių asmenų, 2012 metais – 1,79 proc.

2013 metais visų atliekamų auditų¹⁴ skaičius padidėjo 2,2 proc. lyginant su 2012 metais. 1 lentelėje matyti informacija apie atliktų metinių auditų¹⁵ skaičiaus pokytį procentais pagal audituotų įmonių formas 2012, 2013 metais.

1 lentelė. 2012, 2013 metais atliktų metinių auditų skaičius Lietuvoje ir atliktų metinių auditų skaičiaus pokytis procentais pagal audituotų įmonių formas

Įmonės forma	2013 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Viešojo intereso įmonėse	178	161	11
Kitose AB	201	221	-9
Valstybės ir savivaldybių įmonėse	155	156	-1
UAB, kurioms privalomas auditas	1977	1987	-1
Kitose įmonėse, kurioms privalomas auditas	241	128	88
Kitose įmonėse ¹⁶	861	927	-7
Iš viso	3613	3580	1

¹³ Į šį skaičių įtrauktos įmonės, kurių teisinis statusas valstybės įmonės Registrų centro tvarkomame juridinių asmenų registre yra likviduojamas, pertvarkomas, bankrutuojantis, restruktūrizuojamas, reorganizuojamas ir kiti teisiniai statusai nurodyti valstybės įmonės Registrų centro interneto puslapyje <http://www.registrucentras.lt/jar/p/>.

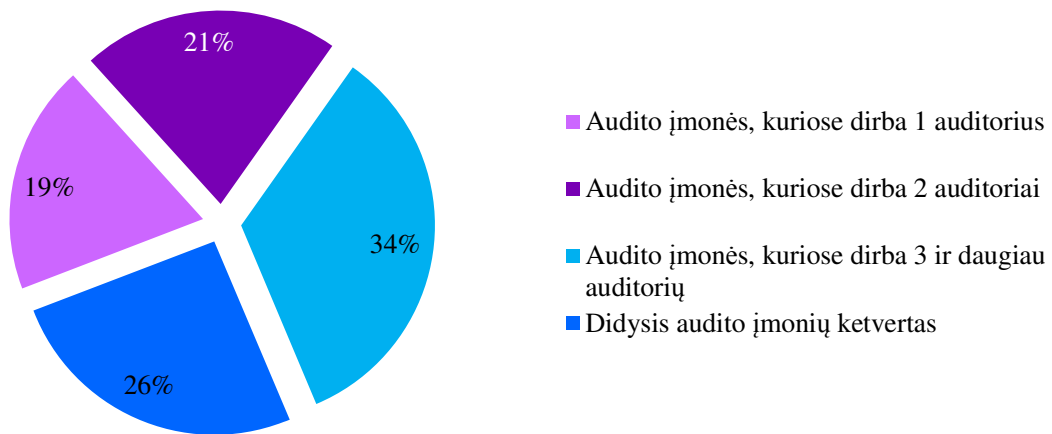
¹⁴ Į šį auditų skaičių yra įtraukti metiniai auditai atlikti Lietuvoje ir užsienyje, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditai, tarpiniai auditai.

¹⁵ Į šį metinių auditų skaičių neįtraukti atlikti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditai ir auditai atlikti užsienio šalyse.

¹⁶ Įmonės, kurioms auditas pagal teisės aktus, yra neprivalomas.

2013 metais, kaip ir kiekvienais metais, daugiausiai viešojo intereso įmonių metinių auditų atlieka didysis audito įmonių ketvertas, kurio atliekamų metinių auditų viešojo intereso įmonėse skaičius siekė 91,57 proc., kai audito įmonės, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, atliko tik 5,06 proc. visų metinių auditų viešojo intereso įmonėse, audito įmonės, kuriose dirba 1 auditorius, ir audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, – po 1,69 proc. visų metinių auditų viešojo intereso įmonėse. Atliktų metinių auditų skaičius įmonėse, kurioms privalomas auditas¹⁷, tarp audito įmonių, pagal jose dirbančių auditorių skaičių pasiskirto panašiai (žr. 16 pav.). 2013 metais, lyginant su 2012 metais, pastebima, kad audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, atliekamų auditų skaičius įmonėse, kurioms privalomas auditas, sumažėjo 21,2 proc., keturiose didžiosiose audito įmonėse – 7,2 proc., tačiau įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, atliekamų auditų skaičius įmonėse, kurioms privalomas auditas, padidėjo 20,5 proc., audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, – 24,4 proc.

16 pav. Atliktų metinių auditų skaičiaus įmonėse, kurioms privalomas auditas, pasiskirstymas pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių 2013 metais

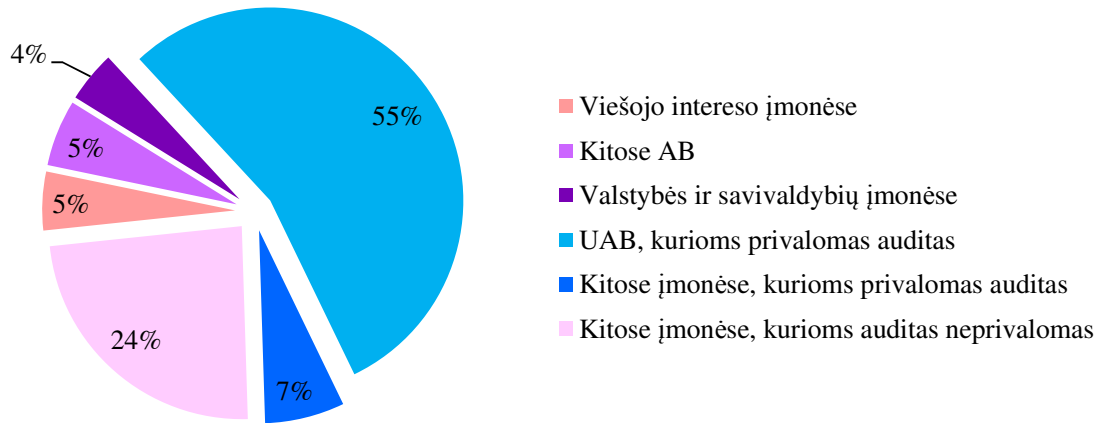
2013 metais pastebima, kad audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, atliktų metinių auditų skaičius sumažėjo 23 proc., keturiose didžiosiose audito įmonėse – 4 proc., tačiau audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, atliktų metinių auditų skaičius padidėjo 13 proc., audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, – 18 proc.

2013 metais, kaip ir kiekvienais metais, daugiausia metinių auditų, t. y. 55 proc. visų atliktų metinių auditų, buvo atlikta UAB, kurioms privalomas auditas. 17 paveiksle matyti atliktų metinių auditų pasiskirstymas pagal audituojamų įmonių formas.

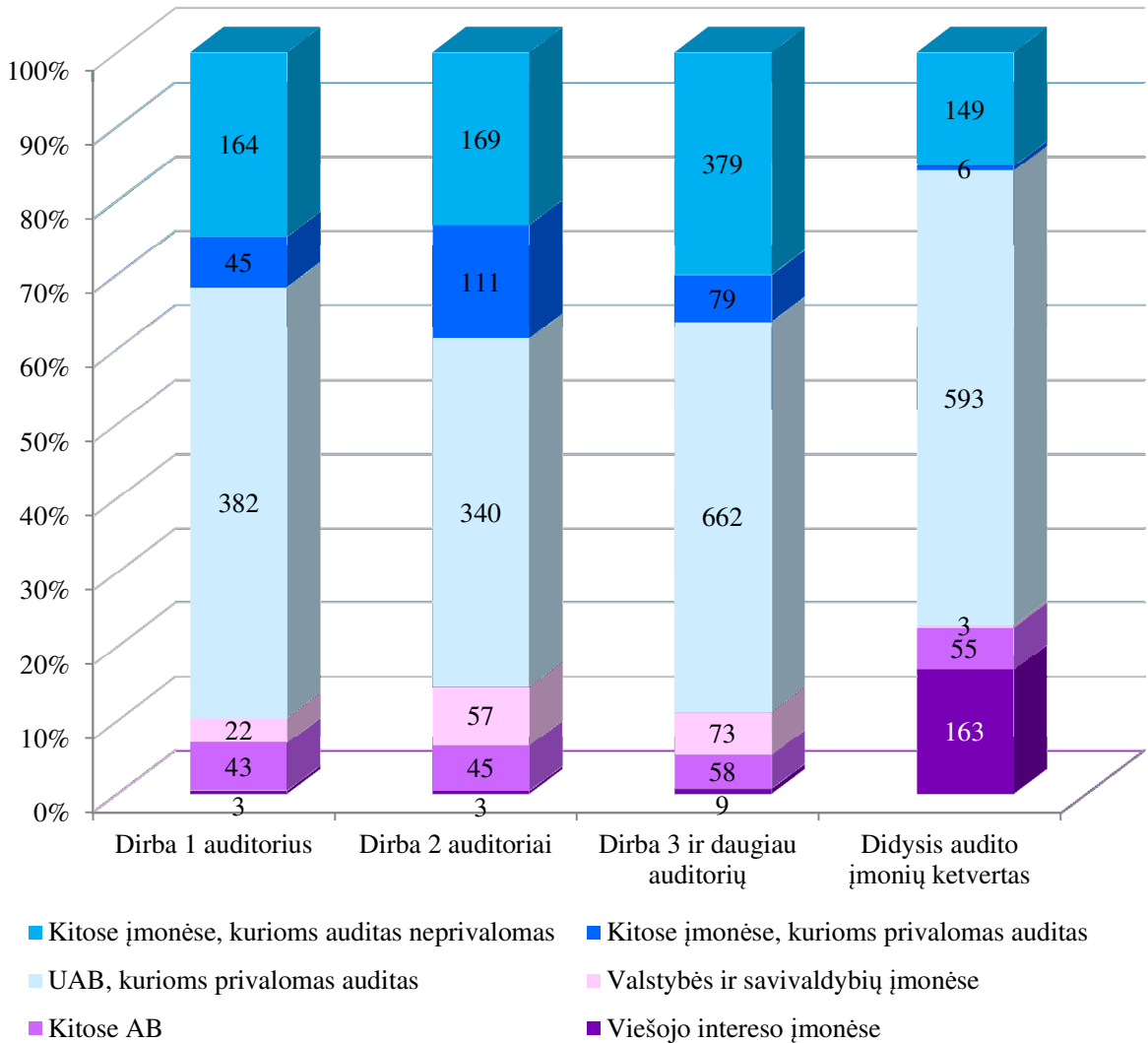
2013 metais, lyginant su 2012 metais, pastebima, kad audito įmonėse, kuriose dirbo 1 auditorius, atliktų auditų skaičius UAB, kurioms privalomas auditas, sumažėjo 17,5 proc., keturiose didžiosiose audito įmonėse – 5,4 proc., tačiau audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, atliktų auditų skaičius UAB, kurioms privalomas auditas, padidėjo 18,9 proc., o audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, atliktų auditų skaičius UAB, kurioms privalomas auditas, nesikeitė. 2013 metais, lyginant su 2012 metais, audito įmonėse, kuriose dirbo 1 auditorius, mažėjo ne tik atliktų auditų skaičius UAB, kurioms privalomas auditas, bet ir atliktų auditų skaičius viešo intereso įmonėse, kuris sumažėjo 25 proc., nors audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, atliktų auditų skaičius viešo intereso įmonėse didėjo 50 proc., o keturiose didžiosiose audito įmonėse – 11,6 proc. 18 paveiksle matyti atliktų metinių auditų skaičius pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių ir audituotų įmonių formas 2013 metais.

¹⁷ Įmonės, kurioms pagal teisės aktus privalomas auditas: kitos AB, valstybės ir savivaldybių įmonės, UAB, kurioms privalomas auditas, kitos įmonės, kurioms privalomas auditas.

17 pav. Atliktų metinių auditų skaičiaus pasiskirstymas pagal audituojamų įmonių formas 2013 metais

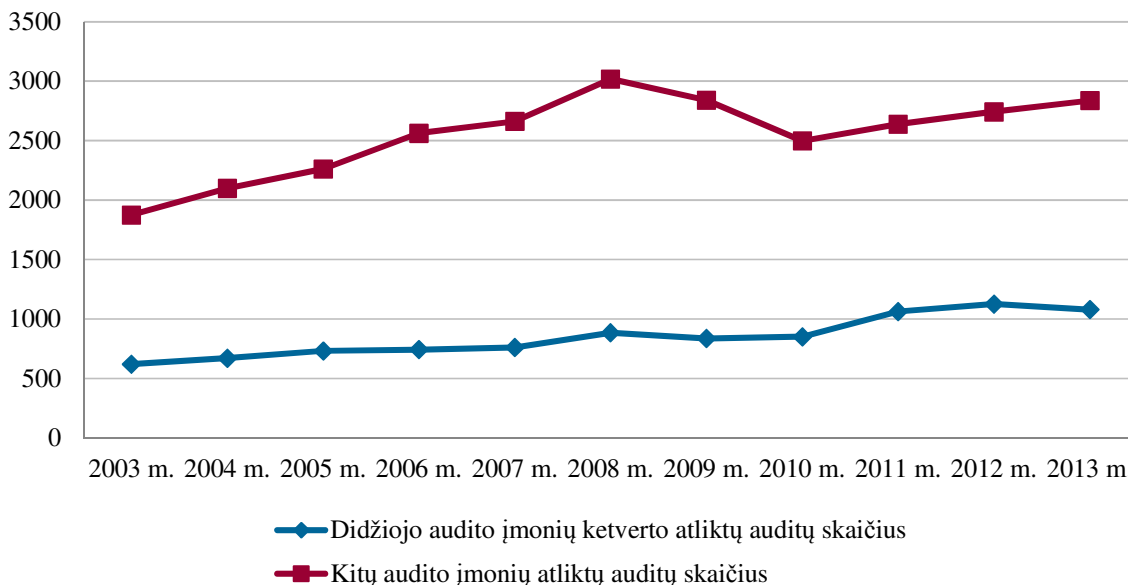

18 pav. Atliktų metinių auditų skaičius pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių ir audituotų įmonių formas 2013 metais

Keturiuose didžiosiose audito įmonėse atliekamų auditų skaičius nuo 2010 metų didėjo, kol 2013 metais atliktų auditų skaičius sumažėjo 4,17 proc. Kitose audito įmonėse¹⁸ atliekamų auditų skaičius nuo 2011 metų nuolat didėjo ir didžiausias audito įmonių atliekamų auditų skaičiaus pokytis pastebimas 2011 metais, kai atliekamų auditų skaičius padidėjo 5,6 proc. 19 paveiksle matyti audito įmonių atliktų auditų skaičiaus palyginimas nuo 2003 iki 2013 metų.

19 pav. Audito įmonių atliktų auditų skaičiaus palyginimas nuo 2003 iki 2013 metų

Siekiant užtikrinti, kad auditas būtų atliktas visose įmonėse, kuriose privalomas, ir būtų laikomasi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo nuostatų, nuo 2012 m. sausio 1 d. valstybės įmonė Registrų centras pradėjo taikyti įdiegtą sistemą, kuri pagal nustatytus kriterijus ir pateikiamus finansinių ataskaitų duomenis, tikrina, ar yra privalomas finansinių ataskaitų auditas. Jeigu finansinių ataskaitų auditas yra privalomas, tačiau prie finansinių ataskaitų rinkinio nepateikiama auditoriaus išvada, ataskaitas pateikęs asmuo gauna pranešimą, kad privalo pateikti ir auditoriaus išvadą. Informacija, kad finansinių ataskaitų auditas yra privalomas, tačiau auditoriaus išvada nebuvo pateikta, skelbiama viešai ir pabaigus finansinių ataskaitų pateikimo procesą. Ši tikrinimo sistema neužtikrina, kad įmonės laikytųsi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo nuostatų ir finansines ataskaitas arba konsoliduotas finansines ataskaitas (toliau kartu – finansinės ataskaitos, jeigu nenurodyta kitaip) pateiktų su auditoriaus išvada, nes šiuo metu valstybės įmonė Registrų centras neturi galimybių nepriimti neaudituočių finansinių ataskaitų, kurioms auditas pagal teisės aktus privalomas.

Rengiant ir teikiant auditoriaus išvadą (jei reikalinga ir audito ataskaitą), nuo 2012 m. sausio 1 d. įsigaliojo dar viena naujovė, kad įmonės kartu su finansinių ataskaitų rinkiniu turi pateikti ir auditoriaus išvadą bei audito ataskaitą, kurios turi būti pasirašytos auditą atlikusio auditoriaus kvalifikuotu sertifikatu patvirtintu elektroniniu parašu. Šia priemone yra siekiama užtikrinti valstybės įmonei Registrų centrui pateikiamos informacijos teisingumą.

Vadovaujantis Audito įstatymu, auditorius atlikęs auditą, privalo pateikti auditoriaus išvadą. Auditoriaus išvada – tai dokumentas, kuriame auditorius, kitos valstybės narės auditorius arba valstybės ne narės auditorius, be kitų privalomų dalykų, pareiškia savo nuomonę apie audituotas finansines ataskaitas.

¹⁸ Visos audito įmonės, išskyrus didįjį audito įmonių ketvertą.

Auditoriaus išvadą sudaro:

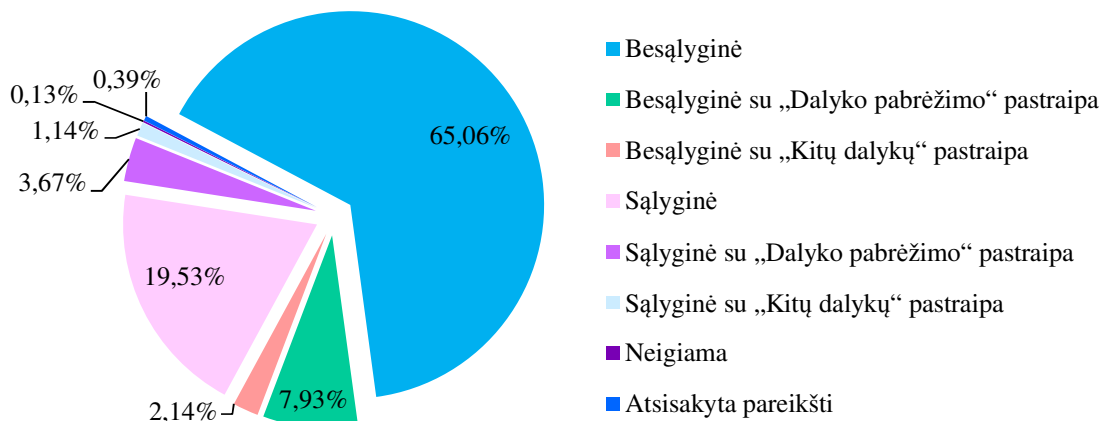
- Įžanga. Joje nurodomas audito objektas – finansinės ataskaitos – ir teisės aktai, kuriais vadovaujantis buvo parengtos finansinės ataskaitos.
- Audito aprašomoji dalis. Joje nurodoma, pagal kokius audito standartus buvo atliktas auditas.
- Auditoriaus nuomonė. Joje nurodoma, ar finansinės ataskaitos visais reikšmingais atvejais teisingai parodo įmonės arba įmonių grupės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus. Auditoriaus nuomonė gali būti teigiama, sąlyginė, neigiama arba, jeigu auditorius negali pareikšti nuomonės, – atsisakymas pareikšti nuomonę.
- Nuoroda į dalykus. Dalykai, į kuriuos auditoriai atkreipia dėmesį, bet dėl jų nekeičia savo nuomonės.
- Nuomonė, ar įmonės metiniame pranešime (konsoliduotajame metiniame pranešime) pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų duomenis, – jeigu audituojama įmonė turi rengti metinį pranešimą teisės aktų nustatyta tvarka, arba nuomonė, ar įmonės veiklos ataskaitoje pateikti duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų duomenis, – jeigu audituojama įmonė turi pateikti veiklos ataskaitą teisės aktų nustatyta tvarka arba veiklos ataskaitą parengia savo nuožiūra.

Reikalavimus auditoriaus išvadai reglamentuoja ne tik Audito įstatymas, bet taip pat tarptautiniai audito standartai, kuriuose pateikiama papildoma informacija, reikalinga auditoriaus išvados rengimui. Vadovaujantis tarptautiniais audito standartais auditoriaus nuomonės gali būti skirstomos į:

- Besąlyginė;
- Besąlyginė su „Dalyko pabrėžimo“ pastraipa;
- Besąlyginė su „Kitų dalykų“ pastraipa;
- Sąlyginė;
- Sąlyginė su „Dalyko pabrėžimo“ pastraipa;
- Sąlyginė su „Kitų dalykų“ pastraipa;
- Neigiama;
- Atsisakyta pareikšti nuomonę.

Kaip ir kiekvienais metais daugiausia pareiškiami besąlyginių nuomonių, kurių skaičius sudaro 75,14 proc. visų pareikštų auditoriaus nuomonių. 20 paveiksle matyti auditorių pareikštų nuomonių pasiskirstymas pagal auditoriaus išvadose apie finansines ataskaitas pareikštos nuomonės tipą 2013 metais.

20 pav. Auditorių pareikštų nuomonių pasiskirstymas pagal auditoriaus išvadose apie finansines ataskaitas pareikštos nuomonės tipą 2013 metais

2013 metais visų pareikštų nuomonių skaičius pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių pasiskirsto taip: audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, auditoriai pareiškė 12,74 proc. besąlyginių nuomonių¹⁹ ir 4,91 proc. modifikuotų nuomonių²⁰, audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, – 14,44 proc. besąlyginių nuomonių ir 5,12 proc. modifikuotų nuomonių, audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, – 25,71 proc. besąlyginių nuomonių ir 9,2 proc. modifikuotų nuomonių, keturiose didžiosiose audito įmonėse – 22,25 proc. besąlyginių nuomonių ir 5,63 proc. modifikuotų nuomonių.

Tarptautiniuose audito standartuose numatyta, kad auditorius turi modifikuoti nuomonę auditoriaus išvadoje tada, kai:

- auditorius padaro išvadą, kad, remiantis gautais audito įrodymais, finansinės ataskaitos kaip visuma yra reikšmingai iškraipytos; arba
- auditorius negali surinkti pakankamų tinkamų audito įrodymų, kuriais remdamasis galėtų padaryti išvadą, kad finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos.

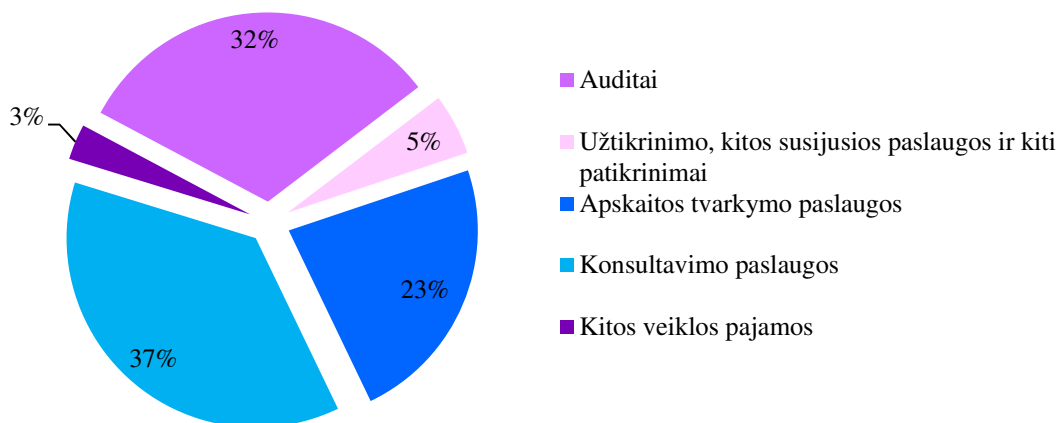
6. INFORMACIJA APIE AUDITO ĮMONIŲ PAJAMAS IR AUDITUI SKIRIAMUS IŠTEKLIUS

Vadovaujantis Audito įstatymu, audito įmonės turi teisę verstis šia veikla:

- atlikti auditą;
- teikti užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas;
- verstis kita veikla, neprieštaraujančia Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytiems profesinės etikos principams.

2013 metais audito įmonių pajamos siekė beveik 175 mln. Lt. Lyginant su 2012 metais, 2013 metais audito įmonių pajamos nežymiai mažėjo – daugiausiai mažėjo, t. y. 19,69 proc., audito įmonių pajamos gaunamos iš užtikrinimo, kitų susijusių paslaugų ir kitų patikrinimų, taip pat 1,12 proc. mažėjo audito įmonių pajamos gaunamos iš konsultavimo paslaugų, tačiau nežymiai augo, t. y. 0,96 proc., pajamos gaunamos už atliktus auditus, taip pat 4,08 proc. padidėjo audito įmonių pajamos gaunamos už apskaitos tvarkymą. 21 paveiksle matyti audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal veiklos sritis.

21 pav. Audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal veiklos sritis 2013 metais

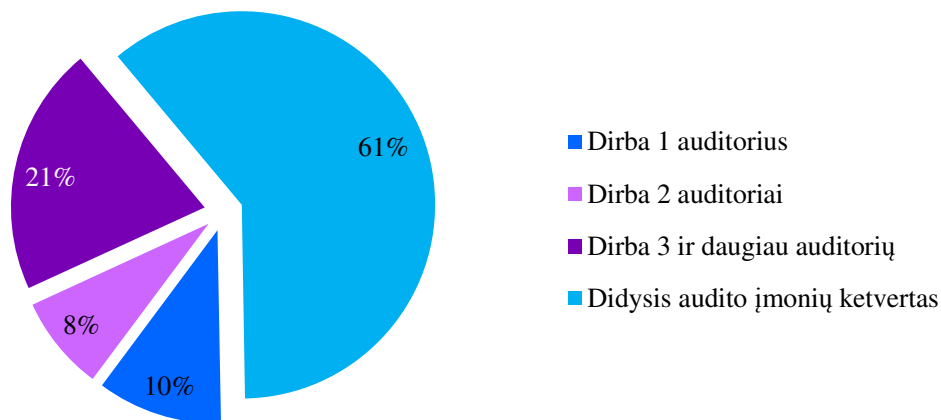

¹⁹ Į šį skaičių taip pat yra įtrauktos besąlyginės nuomonės su „Dalyko pabrėžimo“ pastraipa ir besąlyginės nuomonės su „Kitų dalykų“ pastraipa.

²⁰ Modifikuotoms nuomonėms priskiriama: sąlyginė nuomonė, sąlyginė nuomonė su „Dalyko pabrėžimo“ pastraipa, sąlyginė nuomonė su „Kitų dalykų“ pastraipa, neigiama nuomonė, atsisakymas pareikšti nuomonę.

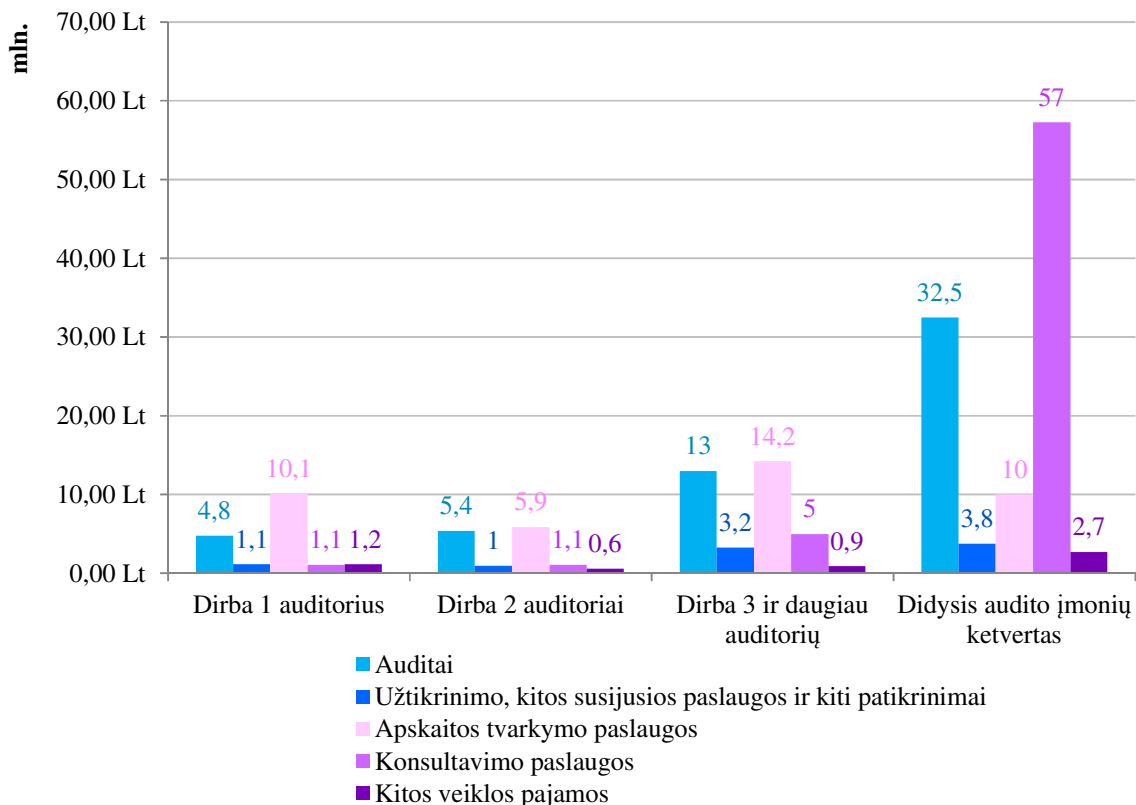
2013 metais, lyginant su 2012 metais, labiausiai pajamos mažėjo audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, ir šiose įmonėse pajamų mažėjimas siekė 15,95 proc., taip pat 2,6 proc. mažėjo keturių didžiųjų audito įmonių pajamos, tačiau audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, pajamos padidėjo 18,19 proc., o audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, – 4,02 proc. 22 paveiksle matyti audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditorių skaičių.

22 pav. Audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditorių skaičių 2013 metais

23 paveiksle matyti audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal veiklos rūšis ir audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių.

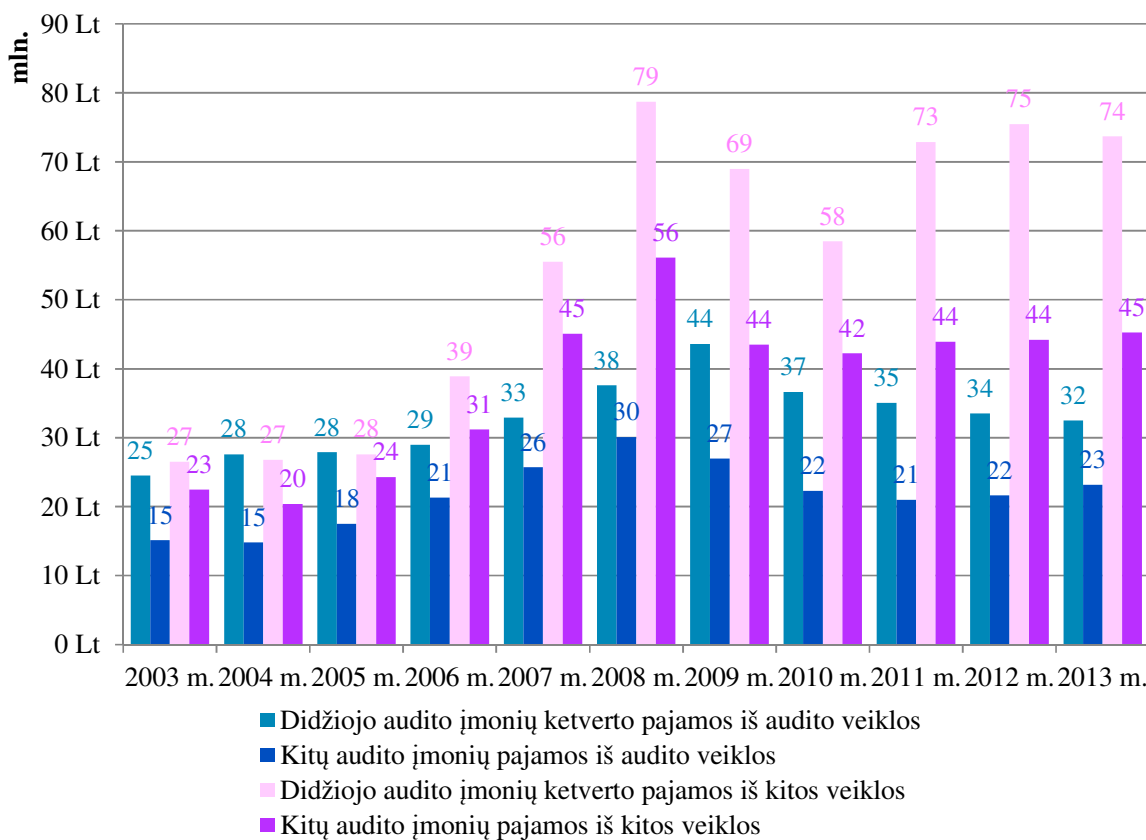
23 pav. Audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal veiklos rūšis ir audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių 2013 metais

2013 metais, lyginant su 2012 metais, pastebima, kad audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, pajamos, gaunamos iš audito sumažėjo 22,96 proc., iš apskaitos tvarkymo – 12,47 proc., iš konsultavimo paslaugų – 26,03 proc., tačiau 10,08 proc. padidėjo pajamos gaunamos iš užtikrinimo, kitų susijusių paslaugų ir kitų patikrinimų. Priešingai negu audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, pajamos iš audito didėjo – 16,13 proc., audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, – 21,13 proc., taip pat audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, pajamos gaunamos iš užtikrinimo, kitų susijusių paslaugų ir kitų patikrinimų padidėjo 18,62 proc., iš apskaitos tvarkymo – 15,61 proc., iš konsultavimo paslaugų – 17,21 proc. Audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, gaunamos pajamos didėjo ne iš visų veiklos sričių: gaunamos pajamos iš užtikrinimo, kitų susijusių paslaugų ir kitų patikrinimų minėtose audito įmonėse sumažėjo 7,47 proc., iš konsultavimo paslaugų – 25,17 proc. Keturiuose didžiosiose audito įmonėse gaunamos pajamos mažėjo beveik visose veiklos srityse: iš audito pajamos sumažėjo 3,15 proc., iš užtikrinimo, kitų susijusių paslaugų ir kitų patikrinimų – 42,39 proc., iš konsultavimo paslaugų – 1,23 proc. Keturiuose didžiosiose audito įmonėse gaunamos pajamos 11,35 proc. didėjo tik iš apskaitos tvarkymo paslaugų.

Didžiojo audito įmonių ketverto pajamos iš audito iki 2009 metų vien tik didėjo, tačiau nuo 2010 metų jos pradėjo mažėti, didžiausias minėtų pajamų sumažėjimas pastebimas 2010 metais, kuris siekė 15,98 proc. Kitų audito įmonių²¹ pajamos iš audito paskutinius du metus nežymiai didėjo, taip pat didėjo šių audito įmonių gaunamos pajamos iš kitos veiklos. Didžiojo audito įmonių ketverto pajamos iš kitos veiklos didėjusios nuo 2011 metų, 2013 metais sumažėjo 2,36 proc. 24 paveiksle matyti audito įmonių audito pajamų palyginimas nuo 2003 iki 2013 metų.

24 pav. Audito įmonių pajamų palyginimas nuo 2003 iki 2013 metų

²¹ Visos audito įmonės, išskyrus didįjį audito įmonių ketvertą.

2013 metais auditų atlikimui buvo skirta 551 tūkst. val. ir auditų atlikimui skiriamų val. skaičius, lyginant su 2012 metais, padidėjo 1,13 proc. Beveik visose audito įmonėse auditų atlikimui skiriamų val. skaičius didėjo: audito įmonėse, kuriose dirbo 2 auditoriai, auditams skiriamų val. skaičius padidėjo 3,79 proc., audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, – 14,75 proc., keturiose didžiosiose audito įmonėse – 1,92 proc. Tačiau audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, auditų atlikimui skiriamų val. skaičius sumažėjo 22,86 proc.

2013 metais auditoriai vieno audito atlikimui vidutiniškai skyrė 140 val. Daugiausiai val., vidutiniškai 228 val., vienam auditui atlikti skyrė didžiųjų audito įmonių ketvertas, o mažiausiai, vidutiniškai 102 val., – audito įmonės, kuriose dirba 2 auditoriai. 2 lentelėje pateikta informacija apie audito įmonių vienam auditui sugaištą vidutinį laiką pagal audituojamos įmonės formą.

2 lentelė. Audito įmonių vienam auditui sugaištas vidutinis laikas pagal audituojamos įmonės formą 2013 metais

Įmonės forma	Vidutinis vienam auditui skiriamas laikas, val.
Viešojo intereso įmonėse	220
Kitose AB	174
Valstybės ir savivaldybės įmonėse	115
UAB, kurioms privalomas auditas	158
Kitose įmonėse, kurioms privalomas auditas	111
Kitose įmonėse	95

2013 metais viešojo intereso įmonių auditui daugiausiai val. skyrė didysis audito įmonių ketvertas, t. y. vidutiniškai 224 val., mažiausiai – audito įmonės, kuriose dirba 1 auditorius, t. y. vidutiniškai 136 val. Didysis audito įmonių ketvertas taip pat vidutiniškai daugiau val. skyrė atliekant auditus kitose AB (341 val.), valstybės ir savivaldybės įmonėse (257 val.), UAB, kurioms privalomas auditas, (249 val.), kitose įmonėse, kurioms privalomas auditas, (110 val.). Audito įmonės, kuriose dirba 1 auditorius, vidutiniškai skyrė mažiausiai val. atliekant auditus kitose AB (98 val.), valstybės ir savivaldybės įmonėse (104 val.), kitose įmonėse, kurioms privalomas auditas, (82 val.). Atliekant auditus UAB, kurioms privalomas auditas, vidutiniškai mažiausiai val. (114 val.) skyrė audito įmonės, kuriose dirba 2 auditoriai.

Vadovaujantis Audito įstatymu, atlyginimas už audito atlikimą turi būti toks, kad auditas būtų atliekamas vadovaujantis profesinės etikos principų ir tarptautinių audito standartų reikalavimais. 3 lentelėje pateikiama informacija apie audito įmonių išteklius, pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių.

3 lentelė. Audito įmonių ištekliai, pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių 2013 metais

Audito įmonės pagal jose dirbančių auditorių skaičių	Vienam auditui skiriamas vidutinis laikas, val.	Pokytis, proc.	Vieno audito vidutinė kaina, Lt	Pokytis, proc.	Audito paslaugos vidutinė kaina, Lt/ val.	Pokytis, proc.
1 auditorius	103,8	2,8	7016,1	2,5	67,6	-0,6
2 auditoriai	102,4	-10,9	6930,7	0,1	67,7	12,8
3 ir daugiau auditorių	111,0	-3,5	9462,3	2,3	85,2	5,2
Didysis audito įmonių ketvertas	229,3	-3,2	30086,2	-7,9	131,2	-4,9
Visos audito įmonės	140,6	-3,0	14212,8	-2,9	101,1	0,1

2013 metais audito atlikimo vidutinis valandinis įkainis buvo 101 Lt/ val. Didžiausias vidutinis audito atlikimo valandinis įkainis, kuris siekė 131 Lt/ val., buvo didžiojo ketverto audito įmonėse, o mažiausias, siekiantis 68 Lt/ val., – audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, ir audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai.

7. INFORMACIJA APIE ATLIKTO AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMĄ

Viena iš pagrindinių LAR vykdomų funkcijų – atlikto audito kokybės užtikrinimas. Ši funkcija, atsižvelgiant į Audito direktyvą ir Audito įstatymo reikalavimus, yra įgyvendinama LAR kartu su Audito ir apskaitos tarnyba. LAR funkcijas, susijusias su audito kokybės užtikrinimu atlieka kolegialus LAR organas – Audito kokybės kontrolės komitetas. LAR nustato atlikto audito kokybės užtikrinimo įgyvendinimo tvarką ir suderina ją su Audito ir apskaitos tarnyba. Siekiant užtikrinti auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybę, LAR organizuoja auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūras (toliau – peržiūra) taip, kad ne rečiau kaip kartą per 6 metus būtų patikrinti visi auditoriai ir audito įmonės, o auditoriai ir audito įmonės, atlikusios viešojo intereso įmonių auditą, arba, kurių peržiūros ir (ar) atlikto audito tyrimo (toliau – tyrimas) metu buvo nustatyta audito atlikimo trūkumų (toliau – trūkumai) – ne rečiau kaip kartą kas 3 metus.

Audito ir apskaitos tarnyba atlikto audito kokybės užtikrinimą vykdo atlikdama tyrimus. Tyrimai – audito kokybės patikrinimai, kuriuos esant Audito įstatyme numatytiems atvejams atlieka specialius reikalavimus atitinkantys Audito ir apskaitos tarnybos darbuotojai.

Peržiūras atlieka auditoriai kontrolieriai, kuriuos tvirtina ir atšaukia Audito ir apskaitos tarnyba LAR teikimu ir jos atliekamos vadovaujantis Audito ir apskaitos tarnybos patvirtinta Atlikto audito kokybės peržiūros metodika. Pagal šios metodikos reikalavimus auditorius kontrolierius turi siekti, kad peržiūrai parenkamos užduotys atspindėtų visas auditoriaus audituotas veiklos sritis ir kad peržiūra atskleistu galimus trūkumus. Atsižvelgiant į ypatingą svarbą visuomenei, auditorius kontrolierius į tikrinamas užduotis privalo įtraukti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditus ir viešojo intereso įmonių auditus, jeigu auditorius tokias įmones auditavo. Vadovaujantis Atlikto audito kokybės peržiūros metodika, auditorius kontrolierius, atlikdamas peržiūrą, tikrina su konkrečiu atliktu auditu susijusius dokumentus, kad:

- nustatyti, kaip laikomasi Tarptautinio kokybės kontrolės standarto nuostatų;
- nustatyti, kaip laikomasi tarptautinių audito standartų nuostatų;
- nustatyti, kaip laikomasi nacionaliniu audito standartu nuostatų²²;
- nustatyti, kaip laikomasi nepriklausomumo ir kitu profesinės etikos principų;
- LAR prezidiumo nustatyta tvarka įvertintų auditui panaudotų išteklių kokybę ir kiekybę, gautą atlyginimą už auditą;
- nustatyti, kaip laikomasi su audito atlikimu susijusių teisės aktų nuostatų.

Informacija apie LAR atliktas peržiūras nuo 2008 iki 2013 metų pateikiama 4 lentelėje.

²² Taikoma iki 2009 m. sausio 1 d. prasidedančių ataskaitinių laikotarpių auditui, kuris atliktas pagal nacionalinius audito standartus.

4 lentelė. Informacija apie LAR atliktas peržiūras nuo 2008 iki 2013 metų

Laikotarpis	Audito įmonių, įtrauktų į peržiūros planą, skaičius	Auditorių, įtrauktų į peržiūros planą, skaičius
2013 m.	49	80
2012 m.	42	68
2011 m.	22	24
2010 m.	46	65
2009 m.	30	54
2008 m.	30	42

LAR siekia efektyviau ir geriau tarnauti LAR nariams, didinti audito ir kitų teikiamų paslaugų kokybę, stiprinti Lietuvos auditorių vardą ir įgyvendinti LAR misiją koordinuoti auditorių ir audito įmonių veiklą, užtikrinti nepriklausomo audito ir susijusių profesinių paslaugų kokybę bei stiprinti Lietuvos auditorių vaidmenį nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.